

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
3-nasáboz petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Kylltér petit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyetemi
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 337

KIADÓHIVATAL:
Aradi Nyomda Részvénytársaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151

Arad, 1912.

FŐSZERKESZTŐ
STAUBER JÓZSEF

Péntek, december 6.

Mai számunk főbb közleményei:

- Beöthy László miniszter az államszociálizmus ellen.
- A jövő évi esküdtek névsora.
- Pályázat az aradi második katolikus templom építésére.
- Andrássyék is így csinálták...
- Béke Görögország nélkül.
- Hivatalokat fosztogató uri társaság.
- Az aradi rendőrség a kenyér és huszsora ellen.
- Tarkaságok.

A koalíció háborus-törvénye.

Arad, december 6.

Alapos, komoly oka van az ellenzék tagjainak, főként az egykori koalícióból maradtoknak, hogy a mostani kormányt minden izükkel gyűlöljék, hogy annak léte ellen a tehetetlenség leghabzóbb tájtékával küzdjenek, és hogy kerüljék a kormánnyal és annak pártjával való nyílt disputa minden alkalmát. Nincs ugyanis olyan módja az ugynevezett alkotmánytíprásnak és a hazaárulásnak, amelyet ez a kormány elkövetett és elkövetni készül, — hogy azt a koalíció meg ne csinálta volna.

Ez pedig igazán kegyetlen valami: egy ellenzék a saját precedenseivel állítani szembe. És mennyivel! A házszabályrevíziót: megcsinálta a koalíció. A parlamenti kitiltást: szintén. Hogy abból kivezetetés nem lett, nem a koalíción mulott, hanem a kitiltott horvát képviselő tisztességtudásán. A pályaudvari sajtóbékót ők kezdték meg. És így tovább. Mintha csak egyengetni

akarták volna egy utánuk jövő „erőszakos“ kormány utját.

Most pedig, amint ismeretes, a kormány törvényjavaslatot nyújtott be a háboru kitérés esetén életbeléptethető kivételes állapotokról. Súlyos, nehéz rendelkezések vannak benne, amelyek valóban hihetetlen hatalmat adnak a kormánynak olyan időkben, amikor a kormány fölött is a nemzet kihuzott kardja az ur. Miután bizonyos, hogy Balkán háboru nincsen, miután kétségtelen, hogy Szerbiával a legideálisabb egyetértésben állunk, miután nem kell attól tartani, hogy Oroszország bátorítására Szerbia provokálni fogja a fegyveres ütközést, szóval: miután Európa és különösen a monarchia egén a legszebb, legnyájasabb bányafelhők vannak: mindezekből megállapítja az ellenzék, hogy a kormány a kivételes erőhatalomról szóló javaslatot csak azért vitte a képviselőház elé, hogy a nemzet teljes guzsba kötésére, az ellenzéki mozgalmak vérbefojtására, a katonai diktatura életbeléptetésére módja és alkalmá legyen.

Lehet. Talán onnét gondolják, mert ezt a koalíció is meg akarta csinálni. A Pester Lloyd leközi az 1909. évi március 22 én tartott minisztertanácsi jegyzőkönyvet, a mely csaknem szó szerint tartalmazza azoknak az intézkedéseknek tervezetét, a melyek most a parlament elé terjesztett törvényjavaslatokban foglaltak. Akkor az annexió miatt keletkezett háborus veszedelem tette volna azokat szükségessé. Akik emlékszünk az akkori konfliktusra és akik a mai helyzetnek részesei, azok elmondhatják, hogy a mai

helyzet, fájdalom sokkal komolyabb, a jó fordulattal sokkal kevésbé biztató, mint a minő az akkori volt. És ennek ellenére a Wekerle-kormány teljes szigorúságukban igénybe akarta venni az eszközöket, a melyekre a hadi állapotban, annak természete folytán szükség is van, sőt, a jegyzőkönyvet olvasván, úgy érezzük, mintha a koalíciós tervezet a hatalom és a szigor kereitei tekintetében tulment volna a Lukács-kormánynak javaslatain.

Akkor egy gyors fordulat lehütötte a harcra hevült Szerbiát és így nem került sor arra, hogy a minisztertanács határozatai a parlamenthez vezető utat, törvényjavaslatoknak fölöttözöttlen megtegyék. Most, miután ilyen hangulatváltozást hetek óta hiába várunk, sőt minden jel a készülődésnek kellemetlen, de kikerülhetetlen kötelességére utal, hozzá kellett nyulni a törvényjavaslatokhoz, noha a kormány szívesen engedte volna el a törvényjavaslatok által keltett előrelátható izgalmat. Lehet, hogy a béke istene csodát művel, vagy pedig Oroszország kimondja a szót, amelyet Európa hetek óta les a békecár birodalmából és akkor újra béke lesz s a tartalékba került törvényeknek nem lesz több veszedelmük, mint a jegyzőkönyvben rekedt minisztertanácsi határozatoknak. Az ellenzék nem óhajtja jobban, mint a kormánypárt, hogy úgy legyen; — de akármit lesz, az ellenzék vezérei újból olyasmért emeltek hangosan dörgő vádakat a kormány ellen, amelyet mint a koalíciós kabinet tagjai ők maguk készek voltak megtenni, sőt már meg akartak tenni.

Azonban... most már mi is kezdünk

A vörös katona.

Írta: Paizs Ödön.

A kő széles ívben repült a villamoskocsi felé. Az ablaküveg nagyot rikoltva zuzódott össze. Az üvegcserépek sietve ugráltak le az aszfaltra, vidám, lármás nevetéssel haltak el a kemény földön. Utána rögtön egy másik kő, harmadik, negyedik, valóságos zápor. Az ablaküvegek ismét visitottak, kacagva hemperegtek a sinek alatt. Ed-dig csend volt, senkise mozdult, de most, mint egy jeladásra megélenkült az utca. Mindenüinen emberek fordultak elő, öklök lendültek a levegőbe, sok harcias tekintet talált társára, induló, jelszó nélkül megindultak előre... A sok sok apró erő egyesült s mint valami hatalmas vihar elsöpörni készült mindent. A villamoskocsi megingott a hatalmas támadástól, keserveset rikoltottak a sinek, aztán félrebillent a nagy alkotmány. Az emberek ijedten szaladtak hátra: négy kerekével fölfelé kapaszkodott a villamos, mint valami kimult, borzalmas szörnyeteg...

A sarkon katonák. A sok egyenruha egybeolvadt, hosszú, kék szalagnak látszott az egyenes sor. Már reggel óta bóbiskoltak ott, előltük a puskák unatkoztak, ötösével, hatosával egymásba kapaszkodva. Félénken jöttek ide a jó fiúk. Az övükben éles töltények. A hegyes ólomsüvegek erősen nyomták a tartó oldalát, mintha mindegyik ki akart volna bujni, mintha mindegyik el akart volna illanni. A katonák szomoruan huzták a nehéz sulyokat, jaj, jaj, csak tényleg elválna a fe-

nék s még az utközben elveszítnek az egészséget. Jaj, még arra gondolni is kétségbeesítő, — egy parancsszóra a puskába vándorol a golyó; céloz... és... és... szegény emberek hördülnek föl, átkozódva halnak meg. Nem, nem, ők nem fognak ölni, nem ölik meg az ő véreiket... De hát miért is? Mit vétettek nekik? Semmit, igen, semmit! Csak az ő jólétükért kelnek síkra, a testüket, az életüket viszik vásárra. Nem, nem, bármi is történjen, ők nem fognak gyilkolni, gyilkosok nem lesznek, nem és nem, akárki is parancsolja.

Aztán lassan megnyugodtak. Egyik-másik már boszankodott is, hogy miért látta olyan feketének a helyzetet. Az emberek nem jönnek a közelükbe, csak messziről kiabálnak. Már ujongtak is: per-sze gyávák; puska, éles töltés, szurony: csak hiábavalóság, disz, cafrang, amihez már nagyon is hozzászórtak a katonáknál.

De az üvegek jajgatni kezdtek, a kirakatok is a földre kerültek. Hosszu sorban ott feküdtek a villamosok, mind, mind az ég felé a kerekekkel. Valami pusztló járvány járhatott, az ölhetten ilyen hamarosan ki a fenevadakat. A villamosok mögött haragzó emberfejek vádolóan meredtek feléjük, az örült nagy zürzavarból egy hang se hallatszott ki, egyetlen egy fájdalmas, örökké tartó jajgatásnak tetszett. Sirtak, jajveszékelték az emberek.

A tiszt felpattant a lovára, valami jelszó, a kék szalag megmozdult. Ujabb kiáltás: a szuronyok kirepültek a sötét börtönükből, a sok fénylő szerszám nagyot villant a nap-

fénybnn. A sugarak nevetve néztek rájuk, az éles pengék mosolyogva büszkélkedtek, kecsesen csillogtak a melegségben. A kék szalag megindult, rohamlépésben közeledett előre.

Nagy András legszélről állt. Az első csörömpölésre vigan kapta föl a fejét. Majd három éve már, hogy rabszoiga volt, olyan régen elkerült otthonról, hogy már a legkedvesebb emlékek is elmosódtak tőle, mindinkább távolodtak messzire. Az éjszaka azonban szines felhőket bocsájtott le közbük, egyszer kék, máskor zöld, aztán gyönyörű piros... Jaj, de mások a csöndes kis szomorú házak, mind a komor, haragos bérpaloták. Itt az emberek egymásra se néznek és ott, otthon, igen, mindenki mosolyog rá, mindenki szereti... Jaj, jaj, de nagy fényesség támadt egyszerre. Most víz jön, nagy, nagy áradás... A hullámok már-már elborítják, jaj, vége, meghal... De... de... A hullámok szeliden, szeretettel körülölelik, olyan jó, olyan meleg, olyan forró... Aztán megindult fölfelé a folyóban. Már csak a térdéig ér, most csak a talpát nyaldossák a hullámok, itt-ott folydogál egy-egy ér... Aztán nagyot kiáltott... A Julcsát látta... A Julcsa sir utána, a Juliska l Érte sir, érte bänkodik. Azóta nincs egy boldog perce se, hogy elváltak. A könyei már folyamámá, Dunává dagadnak... Szegény, szegény nő, már nemsokára vége lesz ennek a keserves rabszolgaságnak...

És csörömpöltek az ablakok, sirtak az üvegcserépek és András mosolygott. Kis gyerekeknek képzelte magát, visitva szeretett vol-

félni. Babonás aggodás vesz rajtunk erőt. Láttuk, hogy a kellemetlen és izgalmat keltő intézkedésekre, ha azokat a viszonyok is követelték, a kormány állandóan a koalíció nyílt és titkos precedenseit kénytelen követni. A házszabályrevíziót, a parlamenti kizárást, az ostromállapotot. Félelemmel nézünk a jövő elébe: Ki tudja, hogy mi van még a koalíció nagy precedenstárában, amiről még nincs sejtelmünk. Ma ezt csak az ellenzékiek tudják és amiről ugyancsak ők fogják megállapítani, hogy az alkotmány lenyaktilozása és a szabadság kerékbe törése.

Beöthy László miniszter az államszocializmus ellen.

— A képviselőház ülése. —

Távirati tudósítás.

Budapest, december 5.

Beöthy László kereskedelmi miniszter ma nagyhatású beszédet mondott, mely felölelte tárcájának főképen szociális és közlekedésügyi nagyarányú működését és az ügyekben való elmélyedése és rendkívüli szakértelme a Házat a leglelkesebb tetszésnyilvánításokra ragadta. A beszédet olyképen jellemzik a Nemzeti Munkapárt körében, hogy Beöthy evvel Hieronymi méltó utódjának mutatkozott, ami bizonyára a legnagyobb dicséretszámba megy. Igen jó hatást tett, hogy a miniszter Heltai előadó szakavatottságának teljes honorálása mellett is melegen és határozottan védelmébe vette a magyar vasutak és a magyar posta intézményét, melyeknek tövös fejlődését tagadásba venni valóban nem is lehet.

Az ülésről a következőket jelenti tudósítónk:

Az ellenzéki képviselők ma a szokottnál nagyobb számban gyűltek össze a reggeli tiltakozó fölvonulásra. Ma megjelent a kávéházi gyűlekezön Apponyi Albert gróf, Justh Gyula és Battányi Tivadar gróf is. Mintegy negyvenen vonultak a parlament elé pár perccel tíz óra után. A kordon előtt ma nem bocsátkoztak vitába a rendőrökkel, hanem Pavlik figyelmeztetése után szó nélkül visszafordultak és eltávoztak.

Tisza István gróf csak háromnegyed tizenegykor nyitotta meg az ülést. Az elnöki előterjesztések után harmadik olvasásban is elfogadták a

tegnap megszavazott törvényjavaslatokat. Ezután a költségvetés tárgyalására tért át a Ház.

Heltai Ferenc előadó volt az első felszólaló, aki helyreigazította tegnapelőtti beszédének egyik részét; az előadó ugyanis tegnapelőtt azt mondta, hogy az államvasutak igazgatósága a múlt évben, amikor a szükségesnél nagyobb mennyiségű talpfa szállítására hirdetett pályázatot, mesterségesen megdrágította az árakat. Az előadó ma kijelentette, hogy ez az állítása nem felel meg a tényeknek.

Cserny Károly az iparfejlesztés kérdéseivel foglalkozik; helyteleníti az ipari kísérleti állomások összpontosítását és a technológiai muzeum elhanyagolását. A kisipar fejlesztését melegen ajánlja a miniszter figyelmébe.

Hegedűs Kálmán az előadóval polemizál; ha az előadó kifogásolja a posta vagy a vasut működését, ezért a minisztert tegye felelőssé és ne az igazgatóságot, mely nem jöhet ide és nem védheti magát. A bajokért különben a múlt kormány felelős, a melynek tagjai nem jönnek ide, hogy meghallgassák működésüknek kritikáját. Bizalommal van a kereskedelmi miniszter iránt és a költségvetést örömmel megszavazza.

Richter János védelmébe veszi a postásokat Heltai Ferenc támadásával szemben.

Antal Géza statisztikai adatokkal bizonyítja be, hogy milyen felültesen jart el Heltai egy vasutal, mint a postával szemben gyakorolt kritikájában. A költségvetést elfogadja. (Élénk helyeslés.)

Beöthy László kereskedelmi miniszter mindenekelőtt kijelenti, hogy *nem hive az állami szocializmusnak*. (Helyeslés.) Egészséges szociális politika csak egy lehet, mely nem akar mindent az állam főnhatósága és irányítása alá helyezni, hanem az önerők fejlesztését tűzi ki célul. Nemcsak drágaság nehezítette meg az utóbbi időkben a megélhetést, hanem az igények rohamos növekedése. A szociális bajokon segít első sorban a családi pótlék, melynek megteremtésével ércnél maradandóbb emléket állított magának a miniszterelnök. (Éljenezés.) A vízi utakra nézve fontosnak tartja a csatornázást. A vízi utak forgalmát lehetően a főváros felé irányítja. Már elkészült a kereskedelmi kikötő terve is. A hajóutakról beszélt azután. Az államvasutak teljesítő képességét is fejlesztette. Heltai Ferenc előadónak a postáról és vasutról mondott kritikáját az előadó egyéni véleményének tekinti.

— Nem azonosítom magam azzal — ugymond a miniszter — és remélem, hogy az előadó ur is csak saját nézetét óhajtotta kifejezésre juttatni.

Heltai Ferenc: *Természetesen!*

Beöthy László: Nem azonosítják magukat a bizottságok sem Heltai fölfogásával. A vasuti és

postaszemélyzet *künnön működik, nehéz szolgálatot teljesít*. Ha vannak is hibák, azok az igények emelkedésével következtek be. A hibák javítását minden irányban előmozdította.

A miniszter beszéde végén kérte a költségvetés elfogadását.

Holnap a képviselőház folytatni fogja a kereskedelmi tárca költségvetésének tárgyalását.

Az ülés két óra után véget ért.

A jövő évi esküdtek névsora.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 5.

A múlt héten sorsolták ki Köller János kir. törvényszéki helyettes, esküdbirosági elnök vezetője mellett, Roman István dr., Koszta Emil és Sugar Jenő dr. törvényhatósági bizottsági tagok, mint bizalmiférfiak jelenletében a jövő évi esküdtek *alaplajstromát*. Az alapljajstrom, amelyből az egyes ciklusok rendszeres esküdbirait sorsolják ki, a következő:

Ily. Adelmann Ádám Mácsa, Adelmann Ferenc Újszentanna, Adler Arnold Arad, Ackermann István Újszentanna, Albu Kornel dr. Körösbökeny, Adorjan Jenő Arad, Antal Miklós Borosbeseny, Anyos Geza Fakert, Ardelean Kornel dr. Kisjenő, Árnold Nandor Újszentanna, Aszod Janos Nagyvarjas, Avramesszku Vazul dr. Mariaradna, Bacsányi Ferenc Arad, Baczóni Kálmán Erdőskepek, Baross László Nagykamarás, Baumann Lajos Arad, Braun Arnold Körösbökeny, Brandeis Henrik Arad, Bardy Kálmán Soborsin Bene Emil Arad, Beck Artur Soborsin, Beles Jenő Mariaradna, Benczur Jenő Elek, Berger Ernő dr. Arad, Breda Viktor gróf Arad, Bekassy Sandor Arad, Bienenstock Jozsef Körösbökeny, Bing János Arad, Bodó Albert dr. Mariaradna, Bogdan Adorjan Ópálos, Bogdány Béla dr. Boroszlófalva, Bogojevics Romulus Vilagos, Bolgar Lajos Arad, Bozok Elek dr. Vilagos, Borsos Gyula Magyarpecska, Bioch Károly Arad, Böhm Mor Mikelaika, Borodan Janos Arad, Buberl Ferenc Arad, Burza Kornel Arad, Czédly Károly Arad, Czeiler István Arad, Czeiser Soma Magyarpecska, Czégka Zdenko dr. Vilagos, Czernóczky Mihály Arad, Cziráky Alajos Arad, Czirkát Gyula Arad, Czukor László Arad, Csalogovich Adam Kovaszi, Cselko Arpad Macsa, itj. Csika Janos Marosmonyoro, Csiky Odon dr. Arad, Davith Jozsef Arad, Dengl Lajos Arad, Deutsch Izsó dr. Arad, Dittich Jozsef Pankota, Dóczi Béla Arad, Dóry Jenő Arad, Deutach Armin Arad, Eichner Adolf Gyorok, Elek István Arad, Engel Fülöp Almáskamaras, En-

na kacagni, ha arra gondol, hogy hányszor dobta be kövel a Mózsi zsidó ablakját. Aztán futott, hogy meg ne lássák... Most is jobban szeretett volna odaállni az emberek közzé, aztán dobálni, beverni, bezuzni a lámpákat, ablaküvegeket. De nem lehet! Ez az annyira utált katonai mundér van rajta, jaj, de jó volna lehasogatni, aztán elmenni, elrohanni.

Már közel jártak. A sok szurony lyukat furt a levegőbe, úgy haladtak előre. Az emberek ijedten menekültek előlük. Neha néha villant egyet az éles szerszám, hivalkodva, büszkélkedve fénylött. A tömeg hátrált.

Andrást valami ismeretlen érzés kezdte fűteni belülről. Most látná Julcsa, most, a könyvein keresztül is mosolyogna. Itt van ő és a szurony. És a szurony mégis csak lelketlen valami, ő a fontos, aki viszi. És hogy hátrálnak, hogy félnek tőle az emberek. Nem utolsó legény ő, nagy, igen nagy ur. Parancsol, parancsol sok embernek. Azt mondja, nem is mond semmit, csak int a szuronyával és mindenki ijedten hátrál. Jaj, csak Juliska látná! És kihuzta magát, erősebben dörögött a lépte, szép akart lenni, gyönyörű, imponáló, azt hitte, hogy mindenki csak őt nézi.

Odaértek a villamosokhoz. De mi az, de mi történt? Az emberek állnak a kocsik mögött, nem akarnak mozdulni. Az arcuk egészen megváltozott. Most már valami vad harag árad feléjük. Odább emberek, odább! De ők csak állnak, nem mozdulnak. Mi az? Nem látják a szuronyt? András megvillantotta a napfényben a fegyverét. Dühös kiáltások, haragvó ordítások röpültek feléje, aztán egyszerre fekete felhő csapott le rájuk, András nem tudta, mi történik, egy-

szerre megtántorodott, valami hatalmas ütést érzett a homlokán, önkénytelenül becsukta a szemét. Aztán a mellére ütött valaki, egy másik ütés a karját érte. Ki akarta nyitni a szemét, nem tudta. A puskát a baljával erősen magához szorította, a jobb kezével a fejéhez kapott. Melegséget érzett. Csöndesen simitotta végig. Mindenütt melegség, jaj, már forró is, már égeti a kezét. De mintha vizes lenne, meleg víz... Aztán egyszerre világosodni kezdett az agya persze, persze, csak vér lehet, vér... Lassan-lassan a sötét felhőt is megértette... igen, igen, már reggel repült feléje egy kő... Kövel küzdenek az ő puskája ellen...

Még egy utolsó erőlködött: kinyitotta a szemét. Apró piros karika futott a feje körül, aztán hirtelen szélesedni kezdett, ujak támadtak, utána iramodtak a többieknek és a végtelenségbe szaladtak. Aztán rögtön szűkülni kezdtek és jöttek feléje gyorsan, vilámgyorsan. Már-már félre akarta kapni a fejét, de ismét elfutottak tőle, mint amikor éles követ hajít a vízbe a kis gyerek...

De most már látott is. Jaj, de szép vörös minden. Az ablakokat hamarosan vörösre pingálták, né, a villamoskocsik is gyönyörű pirosak, az üvegek, az ablakoserepek vörösek. Az emberek, jaj de szépek, vörösek, vörösek... milyen pompás így minden. Most már nem is olyan vadak, haragosak, mint előbb, mintha megbékültek volna egy kicsit, már mennek is hátra, nagyon szép így vörösön minden...

Julis, csak Julis lenne itt, akkor minden jó volna. Csak ő is láthatná ilyen szépen a világot, így égve, ilyen szép görögtűzben. És

őt is látna. Persze ő is vörös, ha minden az neki is annak kell lenni. Egy előrőt ablakdarabban megnézte magát. Nagyszerű, jaj de szép! Vörös, vörös, olyan pompás piros. Erősen megkapta a fegyveret, kiegyenesedett. Most szép, most. A szurony villant egyet a napfényben és a sugarak megint rászaladtak, fénylő fehér volt. András megtántorodott, úgy bantotta, hogy olyan szép piros lenne, olyan gyönyörű, csak a szurony ne volna ilyen vakítóan fényes. Az éles penge megint megvillant, mintha kacagná a fiut. András duhós lett. Igen, igen, Juliska is rannéz, és ez a csunya szurony elront mindent. Jaj, megint sir, a könyvek már jönnek felém és eloltják rajtam ezt a szép tüzet. Jaj, nem engedem, piros, piros, vörös akarok lenni...

Egy ember tévedt eleje, menekülni igyekezett. Egy utolsó kő volt meg a kezében, azt akarta einajítani. Andrást szorongatta a keserűség: a szurony, a szurony... Valami gondolat villant át az agyan: vér, vér, a vér is piros... Aztán előre ugrott, visszarántotta a fegyverét és az éles penge gyorsan szaladt bele a menekülő emberbe...

Örjögve rántotta vissza. Jaj, jaj, de pompás, most már az is piros! Nezd, Julis, most már egészen vörös vagyok, no, ne sirj már, nézd, gyönyörködj bennem, milyen szép vagyok...

A vér leszaladt a sima pengéről, a nap megint rákacagott az éles késre. András megtorpant, úgy érezte, hogy valaki megkapta a fejét és nyomja össze, össze, addig, amíg vege lesz... De aztán nagyot kiáltott, az emberek után rohant, a párologó vér patakokban ömlött le a földre...

gel Ignác Arad, Cs. Endes Dániel Arad, Erchenfeld Soma Arad, Éliás Adolf Ópécska, Ékes József Arad, Érsek Gábor Arad, Faltay Andor Apáti, Farkas Aron Arad, Francz Ferenc Szemlak, Félix Károly Mariaradna, Fisch Kálmán Arad, Fried Lipót Arad, Friedmann Gy. Szemlak, Friedrich Imre Arad, Fischer Jenő dr. Arad, Frisch József Szt.-márton, Forray József Arad, Földes Soma Arad, Földvári Géza Pankota, Funkelstein József Arad, Fülöp Gy. Géza dr. Borosjenő, Fülöp Lajos Arad, Fürst Simon Torjás, Gramling Alajos Borossebes, Gravitovits István Ópécska, Gogolák János Világos, Grozda Aurél dr. Körösbökény, Gubis Pál Medgyesegyháza, Glück Géza dr. Kisjenő, Grünberger Jenő Arad, Grünwald Samu Arad, Gyórfi Ernő Arad, Halmos Dezső Arad, Hanyi Gyula Pankota, Hacker Sándor Csermő, Harsányi Ambrus Magyarpécska, Hauska Róbert dr. Borosjenő, Henny Sándor Ujszentanna, Herbay Gyula Arad, Herold Gyula Arad, Heitz Nándor dr. Arad, Herzlinger Aron Ópálos, Händl Jenő Arad, Hirmann József Elek, Hirsch István Kisjenő, Hoffmann Ottó Arad, Holender Emil Arad, Hotorán Jakab dr. Világos, Hönigés Kajetan Ujszentanna, Hrustek Rezső Világos, Igaz Sándor Arad, Isekutz Marcell Magyarpécska, Ispravnik P. Oktavián Erdőskerek, Istváni Béla Szemlak, Jakovszky Mihály Mariaradna, Kamler János Magyarpécska, Karácsonyi Sándor dr. Magyarpécska, Kardos Jenő Arad, Kauer Lajos Ópécska, Kaufmann Imre Kisjenő, Kaufmann Mátvás Gyorok, Klanik Béla Ujszentanna, Králiz Gyula Nagykamarás, Kell Lipót dr. Arad, Keresztes István Csermő, Keresztesy János Arad, Kertész Miksa dr. Arad, Klein Adolf Ópécska, Keresztesy Lajos Kürtös, Klein B. Vilmos Arad, Kis László Nagykamarás, Kokas József Kisjenő, Koncz Benő Gyorok, Kohn László Zsigmondháza, Konop Kálmán dr. Odvas, ifj. Kopetkó Károly Arad, Korek Kálmán Köved, Kornis Zsigmond Soborsin, Kosuth János Fakert, Knobloch József Nagyhalmagy, Kublin Lajos Világos, Kun József Arad, Kürth József Arad, Laczai Gyula Arad, Lányi Marcell Arad, László Gyula dr. Borosjenő, Leipnicker Aron Arad, Leitner Pál Ópécska, Lergyel Gyula dr. Arad, Lénárt Jenő Mácsa, Lichovnich Béla Arad, Luy József Arad, Maler János Elek, Mairovitz Emil Borossebes, Mandl Antal Ujszentanna, Martics Viktor Ujszentanna, Mladin János Ópálos, Messer Armin Pankota, Mesterházy Sándor Kurtakér, Mészáros Sándor Medgyeshodzás, Millich Antal Ujszentanna, Moldován György Alsóköves, Molnár László Arad, Mo'nár László Világos, Montag Sándor Arad, Moráriu Aurél Magyarad, Moskovits Izidor Arad, Müller Károly Arad, Münz Márton Arad, Nagy Ferenc Fakert, Nagy János Arad, Nagy Mihály Arad, Nagy Zsigmond Arad, Nemes Géza Arad, Németh János dr. Arad, Nogál Károly Ujszentanna, Novák Aurél dr. Ópécska, Nyamcz Karácsony Almászeges, Nyáry Vilmos Arad, Orbán Ferenc Arad, Ortutay Béla Ópécska, Öry Sándor Honczó, Pap Teodor dr. Nagyhalmagy, Percz Béla dr. Arad, Pauzár Sándor Mikelaka, Pekanovits Dániel Arad, Peregi Mihály Borosjenő, Perzsa Péter Arad, Ids. Polonyi János Arad, Poppé Sándor Arad, Poparsdu Miklós Arad, Popovits Atanász Világos, Popovics György dr. Kisjenő, Pop János Körösbökény, Probst Mihály Arad, Putics Sándor Nagyhalmagy, Radó Gyula Arad, Rauchbauer Nándor Ujszentanna, Rácz Sándor dr. Arad, Reisinger Sándor Arad, Reiter Armánd Világos, Réthy Viktor Arad, Révész Mór Arad, Riedl Antal Simonifalva, Román Róbert Arad, Rosenberg Miksa dr. Arad, Rossu Emil Nagyhalmagy, Rotár Géza Arad, Salgó Pál Arad, Seidner Rezső Soborsin, Seidner Sándor Marosborsa, Steiner Ferenc Arad, Silbereis Károly Ujszentanna, Spitz Manó Itó, Somló Armin dr. Arad, Somogyi József Arad, Stoll Rezső Arad, Schwarz Erő Ujszentanna, Scheer Lajos Borosjenő, Schenk Simon Kispereg, Scherer Géza Ujszentanna, Schäffer József Arad, Schäffer Richárd Arad, Schmitt Péter Arad, Szabó Albert Arad, Szalay Gyula Arad, Szalay Károly dr. Arad, Szatmáry Gyula Arad, Szekula Axentie Világos, Szemző Soma Szemlak, Szkalák Károly Sikló, Szende Tivadar dr. Arad, Sztojka Konstantin Arad, Szöllösy Zsigmond dr. Magyarpécska, Szűcs József Ópécska, Telbisz Henrik Vam, Tenner Alfréd Pál Arad, Tóth Ferenc Arad, Törökfalvi Mór Arad, Urbán Endre Arad, Ursz Radó Arad, Vadász Armánd dr. Arad, Vajda Iván dr. Arad, Varga Lajos Arad, Venczler János Arad, Vertein Ernő Csermő, Vég István Arad, Vesztmann Gyula Arad, Vidor Sándor Arad, Vörös Henrik Szemlak, Waltir György Elek, Weimann

József Arad, Weinfel Mór Arad, Weisz Endre Arad, Weisz Márk Arad, Werner Henrik Magyarad, Werner Miksa Kürtös, Weger Béla Ujszentanna, Weisberger Mór Honczó, Winternitz Jenő Arad, Wittenberger Mór Kovászi, Wittmann Mihály Elek, Wittmajer Mihály Kürtös, Wolf Gusztáv Arad, Zappert Adolf Ménes, Záray Géza Arad, Zilahi Gyula Borosjenő, Zoltán Emil dr. Pankota.

VÁROS ÉS MEGYE.

Pályázat az aradi második katolikus templom építésére.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 5.

A második plébánia templom építésének ügyével foglalkozik majd a jövő heti törvényhatósági bizottság közgyűlése. Ma nyújtotta be ugyanis Múlek Lajos dr., a bizottság elnöke azt a kérelmet tartalmazó beadványát a törvényhatósághoz, melyben egyrészt jelenti, hogy az építő bizottság megszerkesztette a tervpályázati hirdetményt és azt közzé is teszi, másrészt kéri, hogy a város kérje fel a kijelölt zsűri tagokat eme tisztség elfogadására.

A pályázati feltételek a következők:

Az aradi róm. kat. plébánia templom építőbizottsága Aradon a Ferenc téren építendő plébánia templom terveinek beszerzése céljából alábbi feltételek mellett tervpályázatot hirdet:

1. A tervpályázaton részt vehet minden magyar honos építész. 2. Tervpályázati program és helyszínrajz Aradon Múlek Lajos dr. kir. közjegyzőnél, az építőbizottság elnökénél (akik Salac-utca 2. szám) díjtalanul átvehető. 3. A templom befogadó képessége 2000 hívőre számítható, legalább 300 ülőhellyel és bármely történeti stílusban tervezendő. Készítendő valamennyi emelet sor alaprajza, valamennyi egymástól eltérő homlokzat rajza, egy hossz és egy keresztmetszet rajz (amennyiben a mű megértéséhez szükségeses több metszet rajz is). Mindezen rajzok 1:100 léptékben készítendők. Készítendő továbbá egy műleírás és hozzávetőleges költségvetés, ahol a beépített köbméter 20 koronával legyen számítva olyképen, hogy a magasság a járdától a főpárkány magasságáig mérendő, a toronyok a fal egyenig, a torony sisakok pedig 1/3 magassággal számítandók. A terveket sem keretezni (feketét, vagy papír pappartut) sem íveg alá tenni nem szabad. Távlati kép mellőzendő, még vignetta formában sem alkalmazható. 4. Az összes építési költséget a (helyi berendezés nélkül) háromszázötvenezer (350 000) koronát meg nem haladhatják. 5. A 3. pontban felsorolt összes műszaki művelet jelisével ellátva lepecsételt csomagban legkésőbb 1913. évi április hó 30-án déli 12 óráig Múlek Lajos dr. kir. közjegyző építőbizottság elnökénél Arad, Salac-utca 2. elismervény ellenében benyújtandók vagy postán beküldendők. Mindazon tervek, melyek a fenti kívánalmaknak bármely pontban meg nem felelnek, a bírálatból kizáratnak. 6. A tervpályázat eredményét megfölelbezhetelenül a következőképen alakított 7 tagú bíráló bizottság dönti el: Elnök Múlek Lajos dr. kir. közjegyző, az építőbizottság elnöke. Bíráló bizottsági tagok: A Magyar Mérnök és Építész Egylet kiküldötte. A Magyar Építőművészek Szövetsége egy kiküldötte. Az aradi Mérték és Építész Egylet egy kiküldötte. A csanádi püspök kiküldött szakértője. Arad szab. kir. város kiküldötte és Lőcs Rezső gazd. tanácsos.

7. A tervek elbírálása a kereskedelemügyi magyar királyi Miniszter Ur 79049-908. sz. a. kiadott „Szabályzat” alapján történik. Csakis abszolút becsü művek díjaztatnak.

8. A következő díjak kerülnek kiosztásra: I. díj a kivitellel való megbízatás A Magyar Mérnök és Építész Egylet díjszabása alapján. II. díj 3000 korona, III. díj 1500 korona. Ezenkívül a bíráló bizottság által kijelölt 3 darab tervet 500-500 koronáért az építőbizottság megvásárol. A díjazott és megvett tervek a templom építő bizottság tulajdonába mennek át. 9. A terveket a bírálat után alkalmas helyen közszemlére kiállítják.

A tanács azal terjeszti be a kérvényt a közgyűléshez, hogy a város a zsűri tagokat hívja meg.

Bizottsági ülések a városházán. A jövő héten megtartandó törvényhatósági-bizottsági közgyűlés napirendjére kerülő ügyeket a szakbizottságok a napokban készítik elő. Holnap délután négy órakor a gyáralapítási-bizottság ülésén az aradi textilgyár ismeretes kérvényét tárgyalja. A gyár töröltetni akarja telkéről azt a telekkönyvi korlátozást, hogy a terület csak textilgyári célokra használható. A jogügyi-bizottság is holnap tart ülést és több szabályrendeletet, köztük a mozgószínházakról alkotandót, tárgyalja. Szombaton délután a közlekedési és építési bizottságok együttes ülést tartanak és a Neptun-fürdő részvénytársaság fürdőépítési terveivel foglalkoznak. A közgyűlés a folyamammérnökség beleegyezésétől feltételezetten a part használatot megengedte már és most a részvénytársaság egy modern fürdőház építését tervezi. Szóba kerül ezenkívül a kulturpalota építése is, mert az egyes iparosok nagy késedelemmel haladnak csak előre és így az épület használatba vételének terminusa nagyon is kétséges. Hétfőn délután négy órakor a lovasut megváltására kiküldött bizottság tart ülést.

Az aradi rendőrség a kenyér és huszsora ellen.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 5.

Megirtuk, hogy úgy Varjassy Lajos polgármester, mint Greén Nándor főkapitány határozott ígéretet tettek a piaci kenyérszóra megszüntetésére. Az ígéretet a hatóság már ma be is váltotta. A főkapitány radikális eszközzel, a súlymérték kötelező használatával és a súly szerinti árak kiírásának kötelezettségével akadályozza meg, hogy a piacon vásárolók több kenyeret fizessenek meg, mint a mennyit az árusoktól kapnak. Ezt a következő határozat rendel el:

Több oldalról merült fel panasz aziránt, hogy a kenyér eladással, főleg annak piacon való árusításával a jóhiszemű vevőkkel szemben visszaélések történnek. Ennek megakadályozása, valamint a fogyasztó közönség érdekeinek megvédése céljából az 1884. évi XVII. t. c. 54. §-a alapján a tárgyban hozott 25677/1910. kh. sz. határozatomat a piaci kenyérsütők és árusítókra is kiterjesztem és kötelezem, hogy a kenyér eladási helyeken a kenyérművek árát, minőség és súly szerint megjelölve, mindenki által látható és olvasható módon, jelen határozatom kézhezvétele után haladéktalanul kifüggeszték. Ezen rendeletnek ellenszegülők az 1879. évi XL. t. c. 137. §-a alapján fognak büntetettani; mindazok ellen pedig, akik a súly és ár szerint meghatározott kenyérműveket magasabb árban, vagy csekélyebb súlyban, avagy pedig rosszabb minőségben árusítják, a fenti törvénycikk 138. §-a alapján büntető eljárás indítatik.

A főkapitány egyidejűleg hirdetményt adott ki, melyben tudomására adja a közönségnek, hogy az 54300-1908. sz. földmivelésügyi miniszteri rendelet szerint minden mészárszékben és hentes üzletben a husz ára egyes fajok és lehetőleg testrészek szerint is külön a célra szolgáló táblán szembevetendő helyen kifüggesztendő. Felhívja figyelmét a huszfogyasztó közönségnek az érvényben lévő husvágási szabályrendelet 4. §-ára, mely szerint a mészáros olyan húst tartozik adni, a milyent a vevő követel, s a nyomtatéknak használni szokott részek külön ár mellett árusítandók. Esetleges visszaélések miatt a panaszok a főkapitányi hivatalnál bármely időben felvételnek.

Az ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mellékállomás)	151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	151
Nyomda	151

Béke Görögország nélkül.

(Bulgária és Törökország barátsága.)

Saját tudósítónktól.

Arad, december 5.

Mi történt a béketárgyaláson?

Szofia: A tegnapi Csataldzsában megtartott döntő béketárgyalásokról a következőket jelentik: Az ülésen, melyet a keleti vasut egyik étköz kocsijában tartottak meg, Danew szobranje elnök elnökölt. Panas görög delegátus újra kijelentette, hogy Görögország csak az esetben köt fegyverszünetet, ha megszállhatja Janinát. Minthogy azonban a török kiküldöttek beható vita után végleg elutasították a görög követeléseket. Panas és Frantzis kapitány katonai attasé távoztak az üléstől. Ekkor újra tárgyalták azt a bolgár követelést, hogy a drinápolyi vasúti pályaudvaron szabad átutazás számára nyitlássék meg. Osman Nizami pasa, berlini török nagykövet és delegátus ugyanezt követelte Törökország részére is. Danew ekkor a török képviselők elé tartotta a bolgár részről már tett engedményeket és hangsúlyozta, hogy a győző igényt tarthat bizonyos előnyökre. Nizami pasa elfogadta ezt az érvelést és kijelentette, hogy megnyugszik a bolgár követelésekben. Aláírták a jegyzőkönyvet, kezeltfogtak egymással és a bolgár delegátusok megölelték Danewet.

Berlin: A fegyverszünet megkötése előtt lefolyt utolsó órákról a Tagedblatt-nak Konstantinápolyból ezt jelentik: A porta sifferező hivatalának igazgatója jelentette, hogy Názim basa kedden késő este azt táviratozta, hogy a fegyverszünetet megkötötték. Ez a hír Konstantinápolyban a legnagyobb meglepetést keltette, mert a fegyverszünet megkötését csak szerda estére várták. A hírt még az éjjel folyamán közölték a nagyvezérrel. Éjjel után Názim basa jelentette, hogy a fegyverszünet Görögország kikapcsolásával létrejött. Noradunghian külügyminiszter éjjel egy órakor megkérdezte a nagyvezértől, vajon a fegyverszünet megkötéséről szóló és időközben nyilvánosságra jutott hír igaz-e, mert neki eddig semmit sem közöltek róla. A nagyvezér azt felelte neki, hogy ő is csak most kapta meg a hírt. Konstantinápolyban egészen bizonyosra veszik a balkáni szövetség szétzülését.

Közeledés Bulgária és Törökország között.

Konstantinápoly. A porta hivatalos közleményt ad ki, amelyet azt mondja, hogy Bulgáriával, Szerbiával és Montenegróval a fegyverszünet azzal a feltétellel jött létre, hogy a hadviselő megmaradnak, azokban az állásokban, amelyeket ezidő szerint elfoglalnak. A béketárgyalás haladék talanul megkezdődik. A hadállapot immár csak Görögországgal szemben maradt fenn. Hasonló hivatalos közlést küldtek Törökország külföldi képviselőinek és a vidéki hatóságoknak.

Bécs: Szófiából és Konstantinápolyból érkezett hírek szerint jelentékeny közeledés állott be Bulgária és Törökország között. Az egész bolgár politika arra látszik irányulva, hogy Törökország és Bulgária a békekötés után lehető jó viszonyba kerüljön egymással. Bulgáriának még a hadjárat előtt sem az volt a célja, hogy Törökországot megsemmisítse.

Drinápoly és Szkutari élelmezése.

Konstantinápoly. Drinápoly és Szkutari a fegyverszünet feltételei szerint naponként kap eleséget. Drinápolyt illetőleg kikötötték, hogy a bolgárok naponként szállítanak eleséget, de viszont a törökök a Csataldzsza előtt álló bolgárokat tartoznak eleséggel ellátni. Ugy az ostromlóknak, mint az ostromlottaknak meg van engedve, hogy a fegyverszünet alatt sáncaikat kijavítsák.

Szofia. Azokkal a konstantinápolyi jelentésekkel szemben, amelyek szerint előkészületek történnek az ostromlott várak friss élelemmel való ellátására, meg kell jegyezni, hogy e várak élelemmel való ellátásának kérdése a fegyverszünetre vonatkozó jegyzőkönyv második pontjában rendezve van, amelynek szövege határozottan megtiltja az ostromlott várak őrségeinek, hogy élelmiszert és municiót szerezzenek be.

Az osztozkodás.

Konstantinápoly. Konstantinápolyban azt hiszik, hogy elvben már a békefeltételek is készen vannak és hogy a drinápolyi vilájet Dedeagaccsal a törökök marad és hogy Bulgáriának meg kell elégednie az Istranza hegységtől keletre elterülő partvidékkel. Macedónia és Albánia autonómiát kap. Szaloniki pedig nemzetközi kikötő lesz, amelyen Tanger.

London. Szófiából jelentik, hogy Bulgária jövő határát a Marica és Ergéni folyók fogják alkotni. Csorlu bolgár határállomás marad.

Szofia. Ferdinánd király az okkupált területek katonai parancsnokává Vazoff tábornokot nevezte ki. A katonai kormányzó székhelye Kirk-Kilissze lesz.

Ferdinánd és a szultán találkozása.

Szofia: Ámbár a fegyverszünet tartalmáról nyilvánosságra jutott hírek csalódást okoztak a lakosságban, mert a fegyverszünet feltételeiből következtetést vonnak a béke eredményére, amely a háboru elején táplált remények mögött fog maradni, mégis meg lehet állapítani, hogy a háboru megszűnésének kilátása nagy megkönnyebülést okozott. Most már azok a körök is ki vannak békülve a kormányval, amelyek még néhány nappal ezelőtt a háborunak Konstantinápoly kapujáig való folytatását követelték. Ferdinánd király, aki országában nagyon népszerű lett, ezáltal a béketárgyalásnál is a vezető szerepet biztosította magának. Az a hír van eltejedve, hogy szultán találkozni fog Ferdinánd királlyal, és hogy ez idő szerint Szofia és Konstantinápoly között tárgyalás folyik. A Törökország ellen való kedv a háboru folyamán nagyon megváltozott és nem lehetetlen, hogy Bulgária és Törökország között bensőbb viszony fog létrejönni.

Drezda. A Neueste Nachrichtenek jelentik Szófiából, hogy a szultán meghívta Ferdinánd királyt, hogy a végleges békeszerződést Konstantinápolyban írja alá, a hol a legnagyobb kitüntetéssel fogják fogadni. Még nem bizonyos, vajon Ferdinánd király ezt a meghívást elfogadja-e.

Hol lesz a béketárgyalás?

Szofia. A londoni béketárgyalásokra minden állam három megbízottat küld, köztük egy katonatisztet. Bolgár részről Daneven kívül Macseroff londoni követ és Szaszov tábornok hadügyminiszter utaznak a béketárgyalásokra.

London. A külügyminisztérium palotájában most rendezik be a termeket a török bolgár béketárgyalásokra és a nagyköveti konferenciára. Már majdnem bizonyos, hogy a nagykövetségi konferenciát is Londonban tartják meg párhuzamosan a béketárgyalásokkal. Eredetileg Páris volt tervbe véve, de az osztrák magyar külügyminisztérium kívánságára határozták el Londont.

Üzenet Aténbe.

Konstantinápoly: Illetékes forrásból jelentik, hogy a nagyvezér a tegnapi miniszteri tanácskozás után a különös misszióban Aténben tartózkodó Honeosz görög követet megbízta azzal, hogy Venizelosznak fontos nyilatkozatot adjon át.

Konstantinápoly: A török béketárgyalók tegnap külön tárgyaltak a görög delegátusokkal, de ez a tárgyalás eredménytelen maradt. Resid basa és Ali Riza bég tegnap délután öt órakor visz-

száérkeztek Konstantinápolyba és magukkal hozták a fegyverszünet megkötéséről szóló jegyzőkönyvet, amelyet a felek aláírtak, de hír szerint nem cserélték őket ki. A miniszteri tanács Görögországnak a szigetek és Janina dolgában elfoglalt álláspontjáról tanácskozott. A nagyvezérhez közelálló körök jelentik, hogy a görögökkel való tárgyalás még nem szakadt meg és hogy a törökök velük is külön egyezséget akarnak kötni. Az Alemader is ezt a reményét fejezi ki és hozzá teszi, hogy ha a görögök nem engednek, akkor a török flotta ki fog menni a Dardanelékből és harcra fog szállni a görögökkel.

Páris: Minthogy a fegyverszünet feltételei Törökországra nézve sokkal kedvezőlenebbek, mint eredetileg tervezve volt, itt azt hiszik, hogy Görögország végül mégis csatlakozni fog a fegyverszünethez.

Görögök és bolgárok.

Szofia: Jól értesült politikai körökből jelentik: Szerbia a háboru kitörése előtt a területi nagyobbdásra vonatkozóan létrejött megállapodásban Monasztirról formászerűen lemondott Bulgária javára. Görögországgal a tizenkettedik órában jött létre megállapodás területi nagyobbdását illetőleg. Ha Görögország Janináért folytatja a háborut, akkor ezt nélkülünk kell megtennie. Szalonikira vonatkozóan, a mely nem maradhat a görögöké, a békekötés után fogunk megegyezni. Ez csak házi feladat, a melyet könnyen fogunk elrendezni.

Valona bombázása.

Róma: A Stefánia-ügynökség jelenti Valonából: Két görög ágyunaszád ma bombázta a nem megerősített várost. Egy srappel az olasz és az osztrák és magyar konzulátus épületei között robbant föl. Tekintettel a rémületre, amely a lakosságot elfogta, Ismael Kemal az egyik hajó fedélzetére békekötveteket küldött, akiknek a görög parancsnok azt válaszolta, hogy parancsa van az albán várost, mely török terület, blokádnak alávetni, eljárása tehát jogos volt. A város adja meg magát Görögországnak, mely az albánokkal testvériesen fog bánni. Ezután a két ágyunaszád eltávozott. Izmael Kemal a nagyhatalmakhoz és a görög kormányhoz azonnal távirati tiltakozást intézett.

MULATSÁGOK.

(=) Szomoru farsang Aradon. Más városok példájára az aradi jótékony egyesületek és mulatságokat rendező testületek szintén elhatározták, hogy a háborus félelem okozta gazdasági pangás miatt az idej farsangban nem akarják vigságra hangolni a most mulatni nem kívánó publikumot. Azt ma közöltük, hogy az Aradi Polgári Jótékony Nőegyesület elhalasztotta a december 8-ra tervezett tea-zsurját, amely mindig találkozó helye volt az előkelő társaságoknak. Most arról értesültünk, hogy a szegénytanulókat segélyező egyesület és a zsidó nőegylet se tartja meg mulatságát, amely pedig mindig a legjobban szokott sikerülni.

Végvári Neuman Dánielné az izraelita jótékony nőegyesület elnöke ezeket mondotta az elmaradó bárról:

— Az izraelita jótékony nőegyesület az idén nem rendez semmit. Sem mulatságot, sem bált, sőt még gyűjtéssel sem fogjuk terhelni a közönséget. Nem tartjuk helyesnek, hogy most, amikor annyi csapás sújtja az országot, amikor a megélhetés nehezebb, mint valaha volt, akkor még mi hozzájáruljunk a publikum megterheléséhez. A jótékonyt azért gyakorolni fogjuk épen olyan mértékben, mint azelőtt. A népkönyha és a jótékony egyesület az idén nagyobb örökséghez ju-

tott, ez abba a helyzetbe hoz, hogy szegényeinket épen úgy támogassuk, mint azelőtt. Sőt ennek a támogatásnak a gazdasági viszonyok rosszabbodása miatt az idén még fokozottabb mértékben kell következnii, mert a segítségére szoruló száma bizonyára megnövekedik.

A gazdasági egyesület, a katolikus házasz-
szonyok szövetsége szintén lemondott a bálren-
dezés gondolatáról az előkelő társaságok élénk
sajnálata.

Hivatalokat

fosztogató

uritársaság.

(Aradon elfogott tisztviselő. — Temes-
váron van a büntárs.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 5.

Néhány hét óta nagyon csinos, nagyon ele-
gáns és látszólag igen jómódu fiatalember bér-
elt egy szobás garzonlakást a Szabadságtér 9. számu
ház második emeletén egy aradi uricsaládnál. Az
új lakó rövid idő alatt általános feltűnést kejtett
a házban. Elegánsan öltözött, nap nap után más
ruhában jelent meg, mindig délben kelt fel és
késő éjszaka tért csak haza szobájába, amely bu-
torzatát apró és értékes fényűzési tárgyakkal gaz-
dagította. Ez a simmitévő, pompázó élet, dolog-
talanság és költségek annyira gyanusnak tetszett
egyik házbeli férfi előtt, hogy felhívta a rendőrség
figyelmét az elegáns ifjura.

A detektívek napokon át megfigyelték a kü-
lönben nagyon tisztességesen és szolidan visel-
kedő fiatalember életét. Meggyőződtek arról, hogy
ruttkai Rátskay Vilmos joghallgató — ilyen né-
ven jelentette be magát az idegen — csakugyan
minden foglalkozás nélkül, dologtalan kényelem-
ben tölti a napjait. Délig alszik, azután divatos
és vadonatúj ruhába öltözve kísértél a korszóra,
valamelyik elsőrangú étteremben megebédél és
beül a Központi-kávéház egyik ablakába, ahon-
nan estig nézegeti a sétálókat. Az éjszakát is
szolid szórakozással tölti. Ezek a megfigyelések
megdöntötték azt a gyanút, hogy az állító-
lagos ruttkai Rátskay talán hamiskártyázásból
tartja fenn magát: nem kártyázott, nem dor-
bézolt, nem szórta a pénzt mulatságra, hanem
annál többet vásárolt. Míg a detektívek szemmel
tartották, az alatt a néhány nap alatt is újabb
ruhákat, frakkot, likőrös készletet, réz-szamorvart,
pezsgős készletet vásárolt össze a fiatalember.

Greén Nándor főkapitány, akinek a megfi-
gyelés eredményéről jelentést tettek, ma dél-
előtt azután utasította Rasztig és Rédl detektíve-
ket, hogy szólítsák igazolásra a szép szöke jog-
szigorlót. A két detektív délben megjelent a Sza-
badságtéri lakásban, de a fiatalembert nem ta-
lálták otthon — úgy látszik, kivételesen még dél-
előtt felkelt. Keresésére indultak és meg is talál-
ták a Központi-szállóban. Rasztig detektív az
ajtón bepillantott az étterembe és azonnal meg-
látta a fiatalembert, aki nyugodtan elfogyasztotta
ebédjét. A detektívek nem akartak feltűnést kel-
teni, nem háborgatták az ebéd előtt, hanem
a szállócsarnokában várták meg, amíg kijön az
étteremből.

Az ifju pompás lord-kabátban, gondtalanul
lépett ki az előcsarnokba, ahol váratlanul két
férfi toppant eléje a lépcső mellől.

— Ön ruttkai Rátskay Vilmos? — kérdezte
a meglepett embertől Rasztig detektív.

— Igen én vagyok — hebegte elpirulva ruttkai Rátskay.

Azután összeszedte magát és most már ke-
vesebb zavarral előmutatta az igazolást kérő de-
tektíveknek névjegyjét, amelyen öt águ koronával

ékesen csakugyan ez a név volt. A detektívek
azonban nem érték be ezzel az igazolással, fel-
szólították ruttkai Rátskayt, hogy kövesse őket a
rendőrségre. A fiatalember tiltakozott, méltatlan-
kodott, majd észrevéve, hogy a detektíveket és
öt többen nézik a szálló vendégei közül, elszánta
magát és hányaveti hangon mondta:

— No jó, gyerünk a rendőrségre, majd ott
kiderül, hogy bakot lőttek.

Greén főkapitány kérdésére is megmaradt
első állításánál és azt hangoztatta, hogy nem érti,
mit akar tőle az aradi rendőrség, mikor semmi-
féle vádat nem tudnak a rovására mondani.

— Majd ez még kiderül később — válaszolt
az izgatott ifjunak Greén főkapitány. — Egyelőre
csak jöjjünk azzal tisztába, hogy ki ön, mivel
tudja személyazonosságát igazolni?

— Kérem — hengegett ruttkai Rátskay —
annyi igazoló írásom van otthon a lakásomon,
amennyi csak kell! Azokból kiderül, hogy igazat
mondok. Joblonkai születésű 22 éves joghallgató
vagyok.

A főkapitány elrendelte, hogy tartsák meg a
házkutatást a fiatalember lakásán. Mielőtt ruttkai
Rátskay elhagyta volna a detektívekkel a rend-
őrséget, megmotozták és töltött Browning revol-
vert találtak nála.

Házkutatás és vallatás.

Ezután Rasztig és Rédl detektívek azonnal a
Szabadságtér 9. számu ház második emeletén
lévő lakására siettek és a hónapos szobában ku-
tatni kezdtek. Magukkal vitték természetesen az
uri szélhámost is. (Később kiderül, hogy nagy
szélhámos.) A keresés szép eredménnyel járt.
Teljesen új ruhák, szurokingok, finom fehér-
neműk heverték a kanapén, székeken, a szekré-
nyekben pedig értékes teakészlet, s különböző
szervizek voltak. Gondosabb kutatás után fontos
iratokat találtak a bőröndjében. Teljesen tiszta iv
papirok rejtőzködtek a bőröndök alján. A finom
miniszterpapirokat különösen értékessé tették azok
a pecsétek, amelyek alul viritottak. Eddig még is-
meretlen kezek e papírokat rányomták a rima-
szombati árvaszék s adóhivatal, meg a rendőrség
pecsétjeit. Nyilvánvaló, hogy a visszaélések egész
tömegét akarták elkövetni azok, akiknek segélyé-
vel az elegáns gonosztevő a pecsétes papírlapo-
kat megszerezte. A titkosrendőrök mindezeket föl-
vitték a rendőrségre, hogy ott megkérdezzék tőle,
hogyan szerezte meg az értékes ruhadarabokat,
okiratokat. Mielőtt a detektívek eltávoztak volna,
a velük lévő fiatalember, aki a házkutatás alatt
nyugodtságot színlelt, így morfondírozott:

— Ugy látom mindent megtaláltak.

— Akkor mehetünk, — szólt az egyik de-
tektív.

— Még ne — mondta az ifju némi akasztó-
fahumorról — jó lesz, ha még a divány alatt is
kutatnak.

A titkosrendőrök fölborították a diványt és
annak rugányos betétjében néhány papírsoma-
gocskát találtak. Ebben levelek voltak, amelyek
„Galla Ágoston urnak, Temesvár” címre szóltak.
De viszont Gallától jött levelezőlapok is voltak,
Galla egyik kártyáján ezt írta:

— Itt maradok egy ideig, mert itt nem figye-
lik úgy az embert a rendőrök.

Azután kocsira ültek és a csomagokkal együtt
a letartóztatott urat is elvitték. A csinos szobából
való távoztakor az elegáns fiu érzékenykedni
kezdett:

— Oly szép napokat töltöttem itt. Csak azt
sajnálom, hogy ezt a kedves kis fészket itt kell
hagyni.

A főkapitányságon újból átkutatták a lefog-
lalt bűnjeleket. Nagy csodálkozásra egy gyalogos
honvédtiszt egyenruhát is találtak.

— Hát ez kié? — kérdezte Greén fő-
kapitány.

— Az enyém, — felelte röviden a fiu.

— Jó, jó, de ki hordta?

— Én.

— Hiszen maga nem tartalékos tiszt.

— Azért hordhattam.

Többet aztán erről a kényes témáról nem is
akart mondani. A lefoglalt iratok között több
levelet találtak „Kishonti Béla, Rimaszombat”
címmel.

— Akkor maga csakugyan az — mondta a
főkapitány — akinek én sejtettem. Magát a mis-
kolci hadbírótság betörés miatt körözteti. Maga a
25. gyalogezrednek volt a közlegénye és a lo-
sonci pótkeret katonai irodájából 5700 koro-
nát ellopott a Wertheim szekrény fölfeszíté-
se után.

— Szó sincs róla — mondta a cini-
kus fiu.

— Én még tovább megyek — folytatta a fő-
kapitány — maga több társával együtt belört a
rimaszombati királyi adóhivatalba is, de ott
megzavarták magukat és nem tudták a pénzt
elvinni.

Az uri fogoly rövid gondolkodás után így
szólt kissé hebegve, dadogva:

— Nem tagadom, én vagyok Kishonti Béla;
az apám rimaszombati gyógyszerész, én pedig a
25. gyalogezred szökött közlegénye vagyok.

Greén nem érte be ennyivel, hanem fag-
gatni kezdte. De Kishonti csak ennyit mondott:

— Az irataim szebben beszélnek, mint én.

Igaza volt a fiatalembernek. Az iratai kö-
zött megtalálták Galla Ágoston érettségi bizonyít-
ványának Beles János aradi közjegyzőnél készült
hiteles másolatát.

— Hát ez minék? — kérdezte Greén.

— Majd megmondja Galla.

Találtak még néhány olyan levelet is, ame-
lyek Nemes László Bécs címre szóltak. Az aláírás
olvashatlan, de a levelek szövege jól kibetűzhető.
A Rimaszombaton feladott levelekben valami tit-
kos jóakaró többek között így ír:

Huszonyolcadikán jöjjetek, akkor lesz dohány
a hivatalban.

— Ki írta ezt? — tudakolta a főkapitány.

— Én azt nem tudhatom.

— Milyen hivatalban van pénz 28 án?

— Nem tudom.

— De én tudom — felelte Greén. — Maguk
azt tervezték, hogy a hónap végén végrehajtják a
rimaszombati adóhivatalban a múltkor meghiusult
betörést. A hónap végén minden adóhivatalban
sok pénz van. Ezt ugylátszik maga is tudta, meg
a büntársai is.

A finom fiu hallgatott. Esteledett és a főka-
pitány befejezettnek nyilvánította a vallatást. Kis-
hontit előzetes letartóztatásba helyezték és leki-
sérték a cellába.

A főkapitány azt is megállapította, hogy
Kishonti zsebében és lakásán összesen 2280 ko-
rona volt. Az összeg valószínűleg a katonai iro-
dában történt lopásból maradt meg.

Kishontiék bűnlajstroma.

A főkapitány a kihallgatás befejezése után
megállapította, hogy Kishonti Béla rimaszombati
születésű 22 éves 25. gyalogezredbeli közlegény
október 21-én megszökött Losoncról, miután ott a
25. gyalogezred pótkerelő zászlóaljának zárt pán-
célsekrényét feltörte és abból mintegy 5700 ko-
rona készpénzt ellopott. Kishontit ezért a miskolci
helyőrségi hadbíróóság lopás és szökés büntette
miatt országosan körözi. A körözés alapján az a
ruttkai-Rátskayt letartóztatták, illetve őrizetbe he-
lyezték, amíg ügyeiben a rendőrség befejezi a
nyomozást.

Több, mint valószínű ugyanis, hogy Kishonti nem egyedül követte el a losonci betörést és hogy segítőtársa épen az a Galla Ágoston volt, akivel mostanig is levelezésben állott. Galla különben még egy héttel ezelőtt Aradon tartózkodott. Az Andrássy-tér 3. számú házban berelt butorozott szobát, amelyben — körülbelül ugyanazon idő óta, mint Kishonti a Szabadság téren — egy Mándoki Stefánia nevű nővel lakott együtt. Mándoki Stefánia, mint Galla felesége szerepelt Aradon és vele együtt állítólag Budapestre költözött november utolsó napjaiban. A Kishontinál talált levelekből azonban megállapítható, hogy Galla most Temesváron tartózkodik és valószínűleg Aradról egyenesen Temesvárra utazott. Green főkapitány még délután telefonon értesítette a temesvári rendőrséget, hogy Galláékat tartsák szemmel, Rasztig és Rédl detektívek pedig az esti vonattal Temesvárra utaztak, hogy Kishonti cinkosát is Aradra hozzák.

Kishonti részletes kihallgatására majd csak holnap, Gallával együttesen kerül a sor. Ma csak általánosságban kérdezték ki a leleplezett gavalért, aki annyit mondott el, hogy rimaszombati származású, hat gimnáziumot végzett és mielőtt — ezidén október elsején — a 25. gyalogezredhez bevonult három évi szolgálatra, *biztosítási hivatalnok volt.* A hadbíróóság körözölevelében foglalta büncselekményeket ma már röviden beismerte, holnap azonban esetleg sokkal komolyabb esetekkel bővíti Kishonti bűnlajstroma.

A rimaszombati adóhivatalban április kilencedikén betörést kíséreltek meg. Éjszaka folyamán az udvari ablakon át behatoltak az adóhivatali pénztárszobába és minden előkészület megtették a nagy Wertheim szekrények megfúráására. Mielőtt azonban a tettesek munkához láthattak volna, valami megzavarta, megriasztotta őket, mert elmenekültek. Reggel azután ott találták a hivatalban a betörőszerszámokat, páncélfurókat, fogókat és feszítővasakat. Az ismeretlen tetteseknek máig sem akadtak nyomára. Több gyanús körülmény arra vall, hogy esetleg épen az aradi rendőrség kezére került Kishonti és Galla lehetnek ennek a félbenmaradt betörésnek a tettesei.

Mindkét fiatalember rimaszombati származású, évek óta ott éltek. Kishontinak különben is gyanús összeköttetése van a rimaszombati adóhivattal, amelynek pecsétjéhez hozzáférkezhetett; erre vall legalább is a birtokában talált hamis bizonyítvány és több lepecsételt papírlap. Hogy a betörés mesterségében, kasszaforásban sem ujoncok, arra a losonci katonai pénztár kifosztása a bizonyíték. Az aradi rendőrség különben annak is nyomára jutott, hogy Kishonti Aradon sem akart tétlen maradni. Alapos gyanu van arra, hogy a fiatalember alkulcsokat, betörőszerszámokat akart aradi iparosoknál készíttetni. Hogy azután ezeket hol használta volna föl, erről természetesen mit sem tudni.

Kishonti az éjszakát a rendőrségen tölti és holnap, amint a detektívek Gallával Aradra érkeznek, Green főkapitány nyomban megkezdji a részletes kihallgatásokat.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Az aradi Benoid-gyár hatvanötezer koronás póre. Székesfehérvárról jelentik: Érdekes ügyben lesz pórelvétel a székesfehérvári törvényszéken december 10-én. A felszámolás alatt álló aradi Benoid r. t. pórlja a várost amiatt, hogy visszatartotta 65.000 korona kaucióját. A vízvezeték építésénél ugyanis aránytalanul olcsón vállalta a csőlerakást a Benoid r. t., de szerződéses kötelezettségének sehogy sem tudott eleget tenni és egy évi huza-vona után sem kezdett a munkához. A város ismételt felszólítás után kénytelen

volt egyoldalul feloldani a szerződést és a munkát más vállalkozónak adta ki és a Benoid r. t. 65.000 koronás kaucióját visszatartotta szerződéses jogánál fogva. Emiatt indított pört a Benoid társaság.

§ Elköltözött ügyvéd. Az aradi ügyvédi kamara közhirre teszi, hogy Albu Traján Kornél dr. körösbökenyi ügyvédet, elköltözése folytán, az ügyvédek lajstromából törölte.

Andrássyék is így csinálták . . .

(A koalíciós-kormány háborus törvénytervezete. — Egy minisztertanács hiteles jegyzőkönyve. — A gyöngye memorriája Apponyi.)

Saját tudóstónk telefonjelentése.

Budapest, december 5.

Minden nap újabb és újabb bizonyítékok erősítik meg az Aradi Közlöny azt az állítását, hogy a koalíciós kormány is a maihoz hasonló rendkívüli intézkedéseket készített elő, amidőn 1909-ben az annexió miatt Szerbiával feszült volt a helyzet. A miniszterelnök egy beszélgetés során ma szintén megerősítette azt, hogy a koalíciós kormány foglalkozott ilyen törvényjavaslattal s ki is dolgozta azt. Bolgár Ferenc, a koalíciós kormány honvédelmi államtitkára pedig a következőket jelentette ki:

— Természetes, hogy az annexió, illetőleg a szerb konfliktus idején a mi kormányunk szintén foglalkozott az előkészületekkel és pedig úgy az itt említett rendkívüli intézkedések kérdésével mint a hadiszolgáltatásokkal, lovak és járművek előteremtésével. Ami a hadiszolgáltatásokat illeti, az erre vonatkozó törvényjavaslat már évek óta készülőben van, már több ízben átdolgozták s én magam, amidőn államtitkári tisztemet elfoglaltam, már egy teljesen kidolgozott törvényjavaslatot találtam a minisztériumban. Háboru esetén rendkívül fontos ez a hadiszolgáltatásokról s lovak, járművek beszerzéséről szóló törvényjavaslat s nekünk szándékunk is volt, hogy amint mozgósításra kerül a sor, azonnal benyújtjuk a képviselőháznak elintézés végett a javaslatot.

— A rendkívüli intézkedésekről szóló törvényjavaslat felett a honvédelmi és a többi érdekelt miniszterek jelenlétében a miniszterelnökségen bizottsági ülésen tárgyalták, de tudomásom szerint a tárgyalásokat nem fejezték be. Nehézségek támadtak még pedig, ha jól emlékszem, Günther, az akkori igazságügy-miniszter részéről, aki az igazságszolgáltatás módját nem helyeselte. Ekkor váratlanul jóra fordult a helyzet s a tervezet nem került többé a minisztertanács elé. A lovak és járművek állításáról szóló törvényjavaslatot feltétlenül helyeslem. A mozgósítást ez nagyon meggyorsítja. Az erre vonatkozó 1873-iki egyszakaszos törvényjavaslat már elavult s aki érdeklődik a hadsereg után, az csak örülni fog, hogy ezt a törvényt hatályon kívül helyezik.

Apponyi Albert az egyesült ellenzék mai értekezletén a tárgysorozat előtt a következő kijelentést tette erről a kérdésről:

— Tegnap délután már különböző helyről kérdést intéztek hozzám, de én nem válaszolhattam, mert még nem tudtam semmit az egész dologról. Most azonban, hogy Bolgár Ferenc volt államtitkár nyilatkozott, tiszta előttem a tényállás. A tényállás a következő: bécsi kezdeményezésére tényleg foglalkozott a honvédelmi miniszter, akinek államtitkára Bolgár Ferenc volt, valami rendkívüli intézkedéssel s egy törvénytervezettel, amely felett a minisztertanács tanácskozott volna. Hogy milyen volt ez a törvénytervezet, azt nem tudom, miután semmiféle részletét nem közölték velem. Amíg én álltam a kultuszminisztérium élén, addig nem került a dolog ez elé a minisztérium elé, hanem

csak Günther igazságügy-miniszterhez, aki elfogadhatatlannak találta és megakadályozta, hogy minisztertanács elé kerüljön.

Igy szól a két koalíciós férfiú nyilatkozata: félig beismerés, félig tagadás. Ezzel szemben megbízható és jól beavatott forrás a következő dokumentumokban lefektetett tényállást mondja el:

A Wekerle minisztérium március 22-én Wekerle elnöklete alatt rendes minisztertanácsot tartott, amelyen Andrássy Gyula gróf, Apponyi Albert gróf, Zichy János gróf, Darányi Ignác, Jekelfalussy Lajos, Josipovich Géza és Günther Antal vettek részt. Kossuth Ferenc kereskedelemügyi minisztert betegsége akadályozta a megjelenésben.

A minisztertanács elé Wekerle Sándor dr. miniszterelnök törvénytervezetet nyújtott be „a háboru esetére szóló kivételes intézkedésekről”. A törvénytervezet 12 paragrafusból állt és minden lényeges részében megegyezett a képviselőházhoz most benyújtott analog törvényjavaslattal. Nemely része sokkal mélyebben dulta szét a normális jogviszonyokat és sokkal drasztikusabban korlátozta a köz- és magánjogot.

Igy többek között felhatalmazta volna a törvény a kormányt, hogy a hadiszolgáltatásokról, — amelynek értéke háboru esetén tudvalevőleg több száz millióra rug — rendeleti uton intézkedjék. A mostani kormány javaslatának a sajtóról szóló része teljesen identikus a koalíciós kormány tervezetének hasonló intézkedésével, nevezetesen: a koalíciós kormány javaslata is felhatalmat adott volna a kormánynak arra nézve, hogy a sajtópörököt kivonja az esküdtbíróóság hatásköre és illetékessége alól s hogy az esküdtbíróóságok működését egyáltalán felfüggeszesse. Megjegyzendő, hogy a koalíciós kormány javaslatának a hadviselés költségeinek beszoigaltatásáról, s a költségeknek pénzműveletek által való beszerzéséről szóló része *betűszerint megegyezik a mostani javaslattal.* A koalíciós javaslat még azzal a torz ötlettel is foglalkozott, hogy tábortörvényeket állít fel mozgó tábortörvényekkel. E szörnyű tervet a mostani kormány elejtette.

Wekerle Sándor dr. akkori miniszterelnök a minisztertanács jegyzőkönyvének tanúsága szerint részletesen megindokolta a javaslatot s felhatalmazást kért a minisztertanácsától arra nézve, hogy *előleges szentesítés végett a javaslatokat a felség elé terjessze s ha az előleges jóváhagyást megkapja, akkor a Háznak a törvényjavaslatot benyújtsa. Ezt a felhatalmazást a miniszterek egyhangúlag megadták Wekerlének. A minisztertanács jegyzőkönyvét valamennyi jelen volt miniszter aláírta.*

— Günther Antal volt igazságügy-miniszter, a Kuria elnökét felteresté ma Zichy Aladár gróf, ötelsége szemelye körüli volt miniszter és vele a koalíció idején történekről értekezett. A kivételes intézkedésekre vonatkozólag Günther a következőket mondotta:

— Velem tényleg közöltek miniszterségem alatt valami kivételes intézkedésekről szóló javaslatot, de én azt visszautasítottam. Többé nem is láttam a javaslatot. A minisztertanács elé ilyen formában sohasem került a javaslat.

Zichy Aladár volt miniszter elmondta ezt az ellenzéki politikusoknak és hozzáfűzte, hogy még ezek után a kormány sokáig állott fenn, tehát nem azért nem készült el a javaslat, mert a koalíciós kormány megszűnt.

AZ ARADI KÖZLÖNY telefonszámjai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mellékállomás)	— — — — — 151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— — 151
Nyomda	— — — — — 151

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Heti műsor:

Péntek: *Az ostrom*, színmű.Szombat: *Az ostrom*, színmű.

Az ostrom.

(Színmű 3 felvonásban. Írta: Henry Bernstein. Fordította: Biró Lajos. Bemutató előadás.)

Kezdjük eddig szokatlan tenorban a mai bemutató beszámolóját. Kétségtelen nagy sikerű színházi est adja az ötletet ahhoz, hogy mielőtt *Az ostrom* kritikai méltatásába kezdenénk, beszéljünk arról, hogy milyen szomorú mellőzésben van része a színházi előadásoknak. *Bernstein* premiere, safoolt nézőtér — nélkül. Az idők, a viszontagságos, gondterhes idők jele lenne ez? Vagy talán a közönség teljes spatiája minden színházi eseményvel szemben? Egyetlen szezonban sem tapasztaltuk a színház részéről azt a szinte túlzott gondosságot, mellyel valamennyi darabot színrehozunk, mint épen az idén és ennek ellenében soha azt a feltűnő negligálást a közönség részéről, mint épen most, mikor magas nivóju műveltségben lehet része. Valóságos ellentmondás ez a régi római felfogásnak, mikor a vészterhes napokban *panem et circenses* kiáltott a nép, s ime nálunk, ahelyett hogy a gond és tülekedés napjaiban, pár órási üdülést keresnénk a színházban, nap nap után tíres nézőtér előtt adja a magyar színészgárda kétségkívül egyik elite társasága művészetének legjavát.

A mai bemutató nyomán talán felébred az érdeklődés a színházi előadások iránt, aminek következtét örömmel látnánk már kultur hírnevünk érdekében is.

Bernstein, a nagy, a boszorkányos Bernstein legújabb darabja *Az ostrom* a legeffektusosabb külső és belső siker jegyében került bemutatásra. Ez a színmű újabb bizonyossága annak, hogy mélyebb erkölcsi indíciomok nélkül is lehet olyan színművet alkotni, mely hatásában semmiben, — légteljebb maradandó érték tekintetében igen, — sem alacsonyabb rendű műfaj az irodalmi mértékkel bírálandó szindaraboknál.

Ráfoghatjuk Bernsteinre, hogy a *mának* ír, de ismerjük be azt is, hogy a *mát* nálánál senki jobban nem ismeri, a téma megválasztásában egyedül álló, és színpadi technika legelső mestere. Ennyi kvalitás mellett elnézhetjük pszichológiai fogyatékoságát, vagy inkább azt, hogy a saját alakjainak pszichéje helyett közönségének lelki berendezésére építi fel darabjait. Eme mai darabjának főhőse Merital. Az expozícióban már tisztában vagyunk azzal, hogy a lopással vádolt pártvezér, valóban lopott is, és mégis minden rokonszenvünk a megvádolt emberé, és remegve várjuk, lessük, miként indokolja meg előlegezett szimpátiánkat Bernstein, aki bravuros technikájával a megpattanásig feszíti érzelmi hurjainkat, hogy végül egy elégikus mesével teljesen kibékítsen a kiállott izgalmakért.

Nem kell mindig és minden áron drámai sablonokkal dolgozni, hogyha emberi tragédiákat adunk. Egy ifjúkori megtévelyedésnek harminc éves expiaciója elég ahhoz, hogy a hős felemelt fővel várja az ítéletet, mely csakis felmentő lehet és nem kell esküdtszéket delegálni ahhoz, hogy a panamázó politikus elnyerje büntetését. Bernsteinál a megtisztulás és a bűnhődés az eseményekből következik. Helyzeteket ad, melyek egész cselekményeket teremtenek, bogoznak és bonyolítanak ki. Párbeszédekben egész emberi sorsok nyerne elintézését és darabjaiban véges végig diadalmasan uralkodik agyunkon és idegeinken. Az akadémikusok lekicsinyelhetik Bernstein, de a közönség szemében, legalább egyelőre, vetélytárs nélküli szuverén, aki ismeri az életet és ismeri a színpadot, mint senki más rajta kívül.

Ha ilyen megvilágításban nézzük *Az ostrom*-ot, akkor a bernsteini diadalok száma egygyel ismét több és ennek a darabnak sikere méltóan sorakozik A tolvaj, Baccarat is a kitűnő szerző többi darabja mellé.

Öszinte örömmel regisztráljuk a darab nagy sikere mellett az előadás kétségtelen nagy hatását is. *H. Harmath Józsa*, *Szendrey Mihály* és *Várnai Jenő* vitték diadalra *Az ostrom*-ot. *Szendrey Mihály* adta Meritalt. Ebben a szezonban először kreált új szerepet *Szendrey*. Érdemes volt várnia és nagy meglepetést hozott számunkra a hosszú hallgatás. Lehiggadt, komoly vérré vált művészetet kaptunk Merital szerepében. Az ötvenhárom éves súlyos megpróbáltatás előtt álló politikus és ember nagyszerű keveréke ez az alakítás. Az ember, rokonszenves, melegszívű, a politikus ravasz és kiméletlen. *Szendrey* alakításában megkaptuk mindkét karaktert, egészen, nűanszokig gondosan megértve és művészettel visszaadva. Játékban, beszédben meglepő szépet produkált *Szendrey* és a közönség hatalmas ovációja maradjon a teljes elismerés emléke. *Harmath Józsa* Renée szerepében ideális pártnerre volt Meritalnak. *Várnay Frapcaut* adta. Erről a kiváló művészről a legnehezebb jót írni. Rendesen kerüljük a szuperlatívuszokat és nem szeretünk összehasonlításokat tenni. Várnairól ma megint csak úgy emlékezhetünk meg, mint az aradi társulat büszkeségéről, akinek mai alakítását mint a színjátszás egyik leggyönyörűsebb kreációját raktározzuk el emlékeink közé. Kis szerepek találtak jó kézre *Deliben*, *Hajdútskában*, *Heroldban* és *Nógrádi Malvinban*.

Az ostrom fényes sikert aratott és végezetül leszegezzük azon reményünket, hogy ezzel a darabbal nem ostromolják eredménytelenül a közönség most már feltűnővé vált közömböségét. *H. G.*

* **Goldis László könyve.** *Goldis Lászlónak* a nemzeti kérdéssről szóló rendkívül érdekes könyve most jelent meg s minden aradi könyvkereskedésben kapható egy koronáért.

* **Az ostrom.** Bernstein Henry gyönyörű drámája, amelynek csütörtökön volt a nagyszerű premierje, pénteken másodszor, szombaton harmadszor kerül színre, a premier szereposztásában.

* **Vasárnapi előadások.** Vasárnap délután Ziehrer bűbajos operettje, a *Svihákok* kerül színre, este pedig egy rég nem látott népszínművet, a *Tót leányt* eleveníti fel a társulat.

* **A fattyu.** (Az *Uránia* új szenzációja.) Divatos téma a mozi drámák erkölcsi hatásával foglalkozni. Sokan vannak, akik káros tendenciákat magyaráznak bele az egyes darabokba, holott épen a mozidramák teremtették meg a legrealisztikusabb irodalmat. És amit az élet produkál, azt nem lehet kifogásolni. Az *Uránia* mostani drámája *A fattyu* izig végig az életből vett színmű. A csa faság és álnokságnak jó tatarója a törvénytelen származás. A sógoró, az előkelő grófnő megcsalja a férjét, de ki is merné meggyanúsítani az előkelő uró, mikor sokkal valószínűbb, hogy a demimond leánya, az ifjú gróf felesége követett el hűtlenséget. Egy szimpla soffőrnök áll csak módjában a feldult családi békét helyreállítani. Lépre csalja a hűtlen asszonyt és így kiderül az eltaszított feleség ártatlansága. Bajos volna ugyebár ebbe a darabba erkölctelen motívumokat belemagyarázni, mikor az egész akció az erkölcs diadalát célozza. A fényes műsor pénteken és szombaton kerül még színre. 175

* **Kérelem.** A színház igazgatósága ezúton is kéri a bérlo közönséget, hogy a bérlet II. ik részletét, amely december 1-én vált esedékessé, befizetni sziveskedjenek.

* **A miniszterelnök.** Páratlanul nagy érdeklődés előzi meg az aradi színház legközelebbi premierjét, amikor *Nagy Endréné*, a kiváló magyar írónak, a világhírű konferenciának szenzációsan nagy sikerű darabja, a *Miniszterelnök* kerül színre. A darabról, amelynek szerepeit a vígjátéki személyzet elsőrendű tagjai játsszák, már napok óta folynak a próbák.

* **Éva.** Bécsen kívül talán sehol a világon nem jelent akkora színházi szenzációt egy-egy *Lehár*-premier, mint nálunk. Másbol egyszerűen szeretik *Lehár*-t, aki népszerű és ünnepezt zeneszerző, nálunk a közönség rajong érte, várja az új operettjét s a premieren egyenesen izgatott kíváncsisággal lesi a második felvonást, amelyről ma már minden színházi tudja, hogy a modern operett komponálás törvényei szerint a gerince az operettnek és véle dől el a siker. Lehet, hogy *Lehár* becsületesen vallott magyarsága az oka ennek, de annyi bizonyos, hogy attól az időtől kezdve, amikor előadták *A drótos tót*-ot, *Lehár* valamennyi darabjának egyre fokozódó sikere volt, amint azt a *Kukuska*, a *Mulató Istenek*, a *Vig özvegy*, a *Három feleség*, a *hercegisasszony*, a *Luxemburg grófja* és a *Cigányzerelem* bizonyítja. Az *Éva* egy szezonnal később került magyar színpadra, mint az eredeti bemutató előadás volt. A darabnak a *Theater an der Wien*-ben volt az „*Urufführung*”-ja a múlt szezon derekán, másodszor pedig Berlinben a *Neues Operetten Theater*-ben adták elő. A bécsi bemutatóval egyidőben vagy nyolcvan német színpadon mutatták be az *Évát*, amely a tavasszal került Olaszországba is, ahol az első premierjét Nápolyban a *Teatro Politeama* ban és Milánóban tartották meg. Azóta persze valamennyi operettstaggione fölvette a műsorába és most már a szicíliai városokkában is ismerik az *Éva*-keringőt. A zenekarok, a cigánybandák hónapok óta játsszák mindenfelé az operett valamennyi nevezetesebb számát és a publikum érdeklődése most már igazán fokozottan fordul felé, hogy milyen az operett a maga egészében? Ezt az érdeklődést minden tekintetben ki fogja elégíteni az aradi színház bemutatója, amikor az *Éva* muzsikájának rajongói az érdekes és a többi *Lehár* operettől merőben eltű librettóval és a színház minden tekintetben elsőrendű előadásával megismerkednek.

* **60 kötet könyv 1 kor. 40 fill.-ért, 180 hangjeggy 2 kor. 40 fill.-ért** kaphatók kölcsönzésre *Kerpel Izó* kölcsönzőintézetében, Aradon.

* **Az új magyar film premierje.** (Az *Apolló*-színház esteje.) *Forró*, diadalmas esteje volt ma este az *Apolló* színháznak. Premier-nap volt; nagy és előkelő közönség előtt a legújabb magyar filmet mutatta be az *Apolló*. A *Hunnia*-mozgófényképgyár legújabb produktuma került ma színre Aradon, egy rendkívül mulatságos, ötletes bohózat, amelynek *Páter és Péter* a címe. A szereplők a *Vigszínház* legkitűnőbb színészei voltak; az ötletes darab azon fordul meg, hogy egy páter (*Vendrey*) és egy katoná (Szerényi) tévedésből kicserélik ruháikat, s ebből a legmulatságosabb félreértések keletkeznek. A publikum igen nagy tetszéssel fogadta a bohózatot, s a mulatságos jeleneteken igen sokat kacagott. Nagy és megerdemelt sikere volt ezenkívül a *Sötét* mult című társadalmi drámának, amely a *Bioskop*-vállalat terméke, s kivitel dolgában vetekszik a *Nordisk* filmmel. Különösen meglepető jelenet az, amikor a darab főszereplőjének élettörténete, sötét multja rajzolódik le a filmre. A két hatalmas slágerkép pénteken is színre kerül az *Apollóban*. 177

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) **Szegény tanulók felruházása.** Az aradi izr. jótékony egyesület elnöksége *Glück Károly* elnök vezetésével ma délelőtt osztotta ki az aradi izr. elemi fiúiskola szegény tanulóit között a téli ruhákat. 53 tanulót és 45 iparos tanoncot ruházott fel az egyesület. Az ünnepséget *Vágvölgyi Lajos* dr. főrabbi beszéde nyitotta meg, aki szép szavakban méltatta azt a nemes ténnyt, melyet az egyesület anyagi erejét meghaladó mértékben tanúsít a szegény gyermekek felruházásával. Megható jelenet volt, midőn a kis gyermekek az egyesület ajándékát megkapták és azzal boldogan távoztak az ünnepély színhelyéről. Szónokuk [könyvekig megindító beszédben mondott társai nevében is köszönetet az egyesületnek. Az ünnepélyen részt vett *Glück Károly* elnök, *Hegyi Albert*, alelnök, *Deutsch Andor* hitk. előjáró, *Holänder Ignác*, *Lardauer Sámuel*, *Leichter Lipót* és még számosan.

Európa Szerbia ellen.

— Poincaré francia miniszterelnök beszéde. — Béke remények. — Szerbia erőlködése. —

Saját tudósítónktól.

Arad, december 5.

Nem lesz háború.

Budapest: Jankovich Béla v. b. t. t., a képviselőház alelnöke ma a következőképp nyilatkozott egy újságíró előtt: Én tegnap érkeztem haza Bécsből, ahol diplomata-jelölteket cenzuráltam a keleti akadémián a közgazdaságtanból. A bécsi diplomáciai körökkel való érintkezésem megerősítette már idehaza barátaim köreiben hangoztatott meggyőződéseimben: *nem lesz háború*. És pedig azért, mert Oroszország nem fog sikra szállani Szerbia érdekében. Anglia ugyanis nem enged. Mert ha Oroszország győzne az osztrák-magyar német párbajban, akkor fölvetné a *Dardanellák kérdését*, ami Angliának kellemetlen, viszont ha a szövetségesek levernék Oroszországot, akkor Németország hatalma növekednék meg. A londoni Times egyébként nemrégiben szakavatott katonai tollból eredő cikkben kimutatta, hogy az orosz haderő jelentékenyen inferiorisabb a monarchiánál és hogy Oroszország kockázatos vállalkozásba fog, ha Szerbia hepcsiáskodásait fegyveresen támogatni szándékoznak.

Franciaország a béke mellett.

Páris: Poincaré francia miniszterelnök és külügyminiszter ma hosszabb beszédet mondott a párisi kamara külügyi bizottságában. Miután igen részletesen ismertette a Balkán háború előtt és alatt folytatott diplomáciai akciókat, így szólt: Ami az imént kötött fegyverszünetet illeti, azt hiszi, hogy Görögország nem fog habozni és csatlakozik a Balkán szövetséghez. Reméli, hogy a szövetségesek azt a morális pozíciót, amelyet Európa szemében kivitak, nem fogják sajnálatos széthúzásokkal csorbítani. A miniszterelnök azt az óhaját fejezte ki, hogy Törökország az állandó békeben minél előbb visszanyerje jólétét.

Kijelentette beszéde további folyamán, hogy Franciaország, amennyiben hatalmi befolyásról szó van, semmit sem fog feláldozni. A legbarátságosabb uton tudomásul adták a Balkán államoknak, hogy Franciaország erkölcsi és anyagi jogokkal bír az általuk megszállt területen és arra számít, hogy ezek respektáltassanak. A négy Balkán állammal Franciaország ebben a tekintetben külön megállapodást fog létesíteni. Eddig a nagyhatalmak abban állapodtak meg, hogy a *katonai operációk nem képeznek bevezetett tényeket* és kijelentette, hogy külön intézkedéshez nem nyulnak s továbbá, hogy minden kezdeményezéstől távol tartják magukat, amelyeket azután vissza csinálni nem lehetne. Ez az eredmény maga a legjobb garancia a Balkán szövetségnek, azonban véglegest csak a londoni közös diskusszió fog hozni. Reméli, hogy *ott békes uton sikerrel fogják az összes ellentétet elsimítani*.

Anglia Szerbia ellen.

London: A kormányhoz közelálló Westminster Gazette írja:

A német kormány mindvégig böles mérsékelt befolyást gyakorol. Mi sem lehet Angliának kedvesebb, mint a szívélyes, intim viszony, amely London és Berlin között előállott. A barátságos beszédek, amely a tárgyalásokon és az ülésen elhangzottak, üdvözljük és örömmel nézünk elébe azoknak az állandóan jó eredményeknek, melyek abból a tényből, hogy a két kormány önzetlenül együtt akar működni a béke jegyében, előállani fognak. Ha a hatalmak helyesen gondolkodnak, mindent megfognak tenni arra, hogy a Balkán-szövetséget összetartsák és *Szerbiát komolyan figyelmeztessék arra, hogy demonstrációkkal és agitációkkal ebben a stádiumban úgy sem fognak nyerni*, minden lehető megfognak tenni, hogy gazdasági szükségleteit a háború belejezése után figyelembe vegyék.

Orosz sokszínűség.

Belgrád: Az itteni diplomácia a helyzetet igen válságosan fogja fel. Egyáltalában Belgrádban úgy a kormány, mint a diplomácia körében pesszimistikus hangulat uralkodik. *Hartwig* orosz követ ma újabb nyilatkozatot tett, amely ismét jellemzi ennek a diplomatának kétszínűségét. A következőket jelentette ki:

— Jogosnak tartom Szerbia igényét Albániára, mert sikerrel küzdött meg Törökországgal és en-

nélfogva az elfoglalt területek közül azt a részt okkupálhatja, amely neki alkalmas. Milyen jogon követel Ausztria magának jogot Albániára? Ő különben kijelenti, hogy azt cselekszi, amit neki a kormánya ajánl s az a vád, mintha ő saját politikát űzne, nem felel meg a valóságnak.

Frankfurt: Megbízható pétervári forrásból azt az értesülést szerezte a Frankfurter Zeitung, hogy az orosz kormány ismételen azt tanácsolta Belgrádban, hogy *Szerbia tanusítson mérsékletet*.

Belgrád: A helyzet nem változott meg, jól lehet az összes hatalmak, köztük Oroszország is, azon fázadoznak, hogy a szerb kormányra békés értelemben hassanak.

Belgrád: A ma reggeli belgrádi lapok közlik Hartwignak egy terjedelmes és érdekes nyilatkozatát is. Az orosz követ visszautasítja azt a vádat, mintha Oroszország viselkedése kétszínű lett volna a Balkán-konfliktus folyamán. Az orosz politika a követ szerint mindig nyílt és őszinte volt, jóakaratu tanácsokkal szolgált Szerbiának, hogy alkalmazzkodjék a nagyhatalmak kivánságához. A mostani esetből kifolyólag Oroszország azt tanácsolta Szerbiának, hogy ne makacszkodjék többé az albán kérdésben, mert nem lenne érdemes annyira exponálni magát a kultúrában elmaradt nép uralmáért, amely sem adót, sem katonát nem tud szolgáltatni. E helyett inkább a szerb kikötő kérdését forszirozza Szerbia s e törekvésében az orosz testvér támogatni fogja.

Hartwig marad.

Bécs: A Hartwig belgrádi követ állítólagos visszahívásáról az itteni illetékes helyen semmit sem tudnak, sőt alapok van arra, hogy *ennek a hírnek helyességét kétségbevonják*.

Belgrád: A Hartwig orosz követ visszalépéséről szóló hír *nem felel meg a valóságnak*.

Szerbia makacsodik.

Belgrád: A félhivatalos Tribuna, a független Albánia kérdésével foglalkozva, megállapítja, hogy az osztrák magyar monarchia hozzájárul ugyan egy a tengerparthoz vezető vasút építéséhez, de ugyanakkor Szerbia és Montenegró közé *albán éket ver*, ami minden utat a tengerhez illuzóri uszá tesz. Nyilvánvaló ebből. — írja a Tribuna, — hogy a kereskedelmi kikötővel való fenyegetés egyszerű frázis és úgy Szerbia, mint Montenegró el vannak szánva, hogy a tengerpart követeléséből semmiesetre sem engednek.

Paslos taktikája.

Belgrád: Ugron István belgrádi magyar-osztrák követnek a Prohászka ügyben átadott jegyzékre Szerbia eddig azzal az ürüggyel nem válaszolt, hogy Péter király egyelőre nincs Belgrádban. Ezzel szemben most azt jelentik, hogy a király tegnap délelőtt meglátogatta a belgrádi kórházakat. A király tehát egész csendben, ismét visszatért a fővárosba s Szerbia még sem válaszol a monarchia jegyzékére. Ugy látszik, a király csendben való visszatérését is azért rendezte úgy a kormány, hogy még egy ideig elhúzhassa a választ megadását.

Egyezés Bulgáriával?

Berlin: A Deutsche Tageszeitung értesülése szerint Szerbia és Bulgária között külön egyezés jött létre, amelyben Bulgária arra kötelezte magát, hogy abban az esetben, ha Ausztria és Magyarország Szerbiának háborút üzenne, Bulgária Romániát meg fogja támadni.

A gyilkos szerbek.

Valóna: Az ideiglenes albán kormány a nagyhatalmak figyelmét legközelebb a szerb kormánynak arra a szándékára fogja irányítani, hogy az albán lakosság kiirtása végett szerb bandákat küldjön Albániába. Az ideiglenes kormány arra fogja kérni a nagyhatalmakat, hogy ez ellen a tömeges gyilkolás ellen Belgrádban lépéseket tegyenek.

Szociálista nyilatkozat.

Bécs: A képviselőház igazságügyi bizottságának mai ülésén a hadiszolgáltatásokra vonatkozó törvény folytatolagos tárgyalása folyamán Liebermann képviselő ezt mondta:

— A lengyel szociáldemokraták — úgymond — látják a veszedelmet, melyben az állam van. Nem hajlandók a szerb imperializmust, mely mögött az orosz barbárság áll, erősíteni. Ha Oroszország megiamdja Ausztria és Magyarországot, a galíciai lengyelek teljesíteni fogják köteleességüket és a lengyel szociáldemokraták ebben az esetben hiven Ausztria cicala mellett fognak állani.

Román vád.

Bukarest: Miután a román kormány számos táviratot kapott arról, hogy a görögök a *kucooláho- kat sok helyen lemészárolták*, utasította aténi követét, hogy ezekről a mészárlásokról értesülést szerezzen. A román kormány szükség esetén *diplomáciai akciót fog megindítani*.

Bécs: Ma este az itteni román kolónia gyűlést tartott, amelyen tiltakoztak a görög katonák barbár eljárása ellen a *kucooláho- kkal szemben*. Résztvett a gyűlésen több albán és olasz. Az egész gyűlésen *Szerbia elleni intézkedéseket követeltek* és annak a reményének adtak kifejezést, hogy Románia Ausztria Magyarországgal együtt a szerbeket *végre rendre fogja tanítani*.

A háborús törvények.

Bécs: Azt a válságot, amely a többi pártok és a kormány között a hadiszolgáltatási törvény miatt keletkezett, sikerült elintézni, amennyiben a kormány eddigi álláspontját feladta és *több engedelményhez hozzájárult*. Beleegyeztek abba, hogy a törvénybe határozottan felvéssék egy paragrafus, hogy ezt a törvényt csak háború kitörése eseténél, vagy pedig a háború fenyegető kitörésénél lehet alkalmazni, továbbá, hogy a hadiszolgáltatáshoz igénybevetettek *csak a tűzvonalon kívül lehet használni*. Továbbá *felvesznek egy passzust*, hogy először csak a *riatalembereket fogják hadiszolgáltatás céljából igénybevenni*. A miniszterelnök kijelentette, hogy több könnyebbítés rendeleti uton fog életbe lépni. A magyar szövegben a változások úgy fognak megtörténni, hogy a főrendiház a javaslatba ezeket a módosításokat felveszi és azután újból elintézi szokot a képviselőház.

HIREK.

Sürgönyileg visszarendelt táblaelnök.

— A délvidéki szerb mozgalom. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Szeged, december 5.

Kray István, a szegedi itéletábla elnöke három hónappal ezelőtt rendelkezésére bocsátotta állását az igazságügyminiszternek. Leánya Lovassy Ernő dr. szegedi ügyvédnek lett a felesége és a táblaelnök — amint az igazságügyminiszterhez intézett beadványában elmondta — állásával *összeférhetetlennek tartja*, hogy a szegedi tábla kerületében gyakorlatot folytató ügyvéd legyen a veje. Ugyanakkor bizonytalan ideig tartó rendkívüli szabadságot kért és kapott a táblaelnök, amíg ügye véglegesen elintéződik. Nagy meglepetésre tegnap táviratilag visszarendelték Szegedre a táblaelnököt és ma már el is foglalta hivatalát. Megkérdezték Lovassy Ernő dr. ügyvédet, a vejét, vajon végleges-e Kray István visszatérése.

— Határozottan mondhatom — felelte Lovassy dr. — hogy nem végleges. Apósom beadványát, melyben az igazságügyminiszternek rendelkezésére bocsátotta állását, még nem intézték el véglegesen az igazságügyminiszteriumban. Szabadságát az igazságügyminiszter rendelkezésére kellett megszakitania. Kray Istvánt *a délmagyarországi szerb mozgolódások miatt rendelte vissza szabadságáról az igazságügyminiszter*.

Mint Kray Istvánnak hivatalába való hirtelen visszarendelése is mutatja, illetékes tényezők komolyan veszik a délvidéki nemzetiségi mozgalmakat és ezt *Lukács László miniszterelnök egy interjúban meg is erősítette*. A szegedi itéletábla fenhatósága alá a szegedi törvényszéken kívül caupa nemzetiségi lakta törvényszéki kerületek tartoznak. A szegedi táblához tartozó szabadkai, zombori, újvidéki, nagybecskereki és nagyikindai törvényszékek mind nemzetiségiel. Különösen szerbek által lakott helyekről kerünek a bűnügyek. Kémei, izgatók letartóztatása ezeknek a törvényszékeknek a kerületében történt az utóbbi időben. Ezekben a bűnügyekben közvetve a szegedi itéletábla intézkedik, így természetesen az igazságügyminiszternek vissza kellett rendelnie állásába a táblaelnököt, hogy a vezetése alatt álló itéletábla ügyeiben ténylegesen is ő intézkedjék.

— A trónörökös a királynál. Bécsből jelentik: A király ma a trónörökösét félórai kihallgatáson fogadta.

— Tisza István gróf diszpolgársága. Felsőőr nagyköztség diszpolgárrá választotta meg nemrég Tisza István grófot, a képviselőház elnökét. A diszoklevelet ma délelőtt adta át a képviselőházban a Siskó Sándor városbíró vezetésével érkezett küldöttség, melynek szónoka kijelentette, hogy a polgárság ott az osztrák határon ezeréves multjához képest mindig meg tudta becsülni a haza érdekében önfeláldozást tanúsított hazafiak érdemeit, s bár tudja, hogy a szerény elismerés Tisza István grófra új fényt már nem vethet, mégis kéri, hogy ezt a tiszta szívből jövő tiszteletet fogadja el. Tisza István gróf megköszönte a diszoklevelet s válaszában kijelentette, hogy ő nem tett mást, mint amit hazafiúi szíve neki parancsolt. Ezután hosszasan elbeszélgetett a küldöttség tagjaival.

— Az orosz trónörökös béna marad. Pétervárról jelentik: A trónörökös bal lábán mindig béna lesz. Támogatására külön készüléket rendeltek az orvosok, a melyet lábán és csipőjén fognak alkalmazni.

— Képviselőválasztás. Pécsről jelentik: Baranya Szentlőrincen ma délután négy órakor véget ért a képviselőválasztás. Leszavazott 1506 szavazó. Ebből Narancsik József dr. függetlenségi jelölt 998, Nyoka József kigazda párti 508 szavazatot kapott.

— Affér. Az aradi pénzügyigazgatóság egyik hivatali helyiségében tegnap történt eset személyi része ma elintézését nyert. Bálint Sándor pénzügyi gyakornok ugyanis a pénzügyigazgató írásos felhatalmazása alapján lovagias uton magyarázatot kért Szakács Lajos pénzügyi titkártól. Az affér lovagias részét békésen elintézték.

— Bombamerénylet egy személyvonat ellen. Grácból jelentik: A 40-es számú személyvonatban, amely Laibachból Bécsbe közlekedik, ma délután a cillei állomáson a vonat folyosóján egy dinamit bombát találtak. Egy utas úgy vette észre, hogy amikor leült, zsinórt látott az ülés alatt. Gyanusnak tűnt fel előtte a dolog, hívta a kalauzt és kiderült, hogy a zsinór egy bombával van összekötöttségben. Ha idejében észre nem veszik és a bomba explodál, akkor az egész vonatot óriási katasztrófa érte volna. Rögtön nyomozást indítottak, a gyanu egy a vonatból éppen kiszálló szlovén parasztra irányult. A parasztot letartóztatták, aki azonban kiletét nem akarja elárulni.

— Temetés. A részvélnék nagy megnyilatkozása mellett temették el ma délután Daimel Lajos aradi kereskedőt. A végtisztességen megjelent az aradi kereskedőség színeje. Ottenberg Tivadar kereskedelmi és iparkamarai elnök, Éles Ámin és Steigervald Alajos alelnökök, Tedeschi Viktor, az aradi kereskedelmi testület elnöke, Hegyi Albert és Kneffel Lajos, az aradi kereskedők köre alelnökeinek vezetésével. A koporsót számtalan koszoru borította. A temetőben, a kripta előtt Kneffel Lajos vett búcsút a kereskedők nevében korán elhunyt, puritán lelkű kártársuktól.

— Az öngyilkos ezredes temetése. Pöstyénből jelentik: Ma délután temették el Yull ezredes teljes katona disztemetéssel. Ravatalát valóságos koszoruerdő borította. Koporsójára helyezték kardját, csákóját és rendjeleit. A temetésen nagy közönség jelent meg.

— Déneske háreme. Megirtuk ma, hogy özvegy Kintzig Ferencné panasszal fordult a miniszterhez, meg az aradi árvaszékhez, mert kis-korú Dénes nevű fia, akit tőle elvettek, a nyáron konopi birtokán háremet tartott. Az aradi árvaszék ma foglalkozott a szokatlan panasszal, amelyet, mint vizsgálatra alkalmatlant, elutasított.

— Helyesbítés. Az aradi katolikus kör szerdai felolvasó-ülésén a Klarinet-Quintettben a klarinetet nem Müttermüller József, hanem Wágner József, színházi klarinettos játszotta.

— Tűz az aradi pályaudvaron. Az aradi pályaudvarnak az Acsev. részére fenntartott részében ma este benzinrobbanás és tűz pusztított el egy hatalmas motoros kocsit. Kilenc óra husz perckor futott be az Acsev. végállomására a Szeged felől érkező négyes számú gyorsmotor, amely egyetlen, I—II. osztályú szakaszra felosztott motorkocsiból állt. A gyorsmotor utasai már elhagyták az állomást, a kocsiban kioltották a lámpákat, amikor féltíz után két szerelő a gyorsmotort vissza akarta vezetni a műhelybe, illetve a kocsi-szinbe. Alig tett meg rövidebb utat a gyorsmotor, valami defektus érte, a szerelők pedig hozzáfogtak a szerkezet igazgatásához. Még nincsen megállapítva: mi történt, hogyan történt azután, de az bizonyos, hogy hatalmas robbanás hangzott, lángnyelvek csaptak fel a motoroskocsi elején és a két szerelő riadtan futott el a kocsi közeléből. A robbanásra elősiető Acsev. és államvasuti személyzet tőlük tudta meg, hogy munka közben felrobbant a gyorsmotor benzintartója. A szétrobbanó égő benzin azután felgyújtotta a kocsi lakkos, festékes faalkatrészeit, amelyek ropogó, süstergő lánggal égtek. A tűz színhelyén a tűzoltósággal egyidejűleg megjelent Vass Gusztáv Acsev. főfelügyelő is. A tűzoltóság az állomási személyzettel együtt biztonságba helyezte a közelben levő árukat és vasuti kocsikat, amelyeket a tűz közvetlenül nem veszélyeztetett. Az égő gyorsmotort azonban nem lehetett eloltani. Faalkatrészei porrá égtek, a vasváz pedig hasznavehetlenné töredezett, görbült. A vasutársaság kára negyvenezer korona. Hogy a tüzet okozó benzinrobbanás mitől keletkezett, még nem állapították meg.

— Megszökött orosz kémek? Ungvárról jelentik: Az ungvári Mundus butorgyár több munkást vett fel, közülük Markievics Stefan és Smédics Károly orosz illetőségűeket is. Ezek azt adták elő, hogy mivel Oroszországban mozgósítanak nekik, mint tartalékos katonáknak be kell vonulniok. Az iparhatóság a letétben levő utleveleket nem adta ki, mire ők ma reggel megszöktek. Állítólag Csaca felé utaztak s sok orosz pénz volt náluk. A hatóság annyival is inkább elrendelte letartóztatásukat, mivel orosz kémeknek hiszik őket.

— Koszorumegváltás. Gedon János, a néhai Daimel Lajos ravatalára szánt koszoru megváltása fejében 20 koronát adományozott az Aradi Kereskedők Köre Erzsébet-t-segítő-alapjára.

— Az árulásért kivégzett közlegény. Az Aradi Közlöny ma a legkompetensebb forrásból szerzett információ alapján megírta egy 61. gyalogezredbeli közlegénynek árulás miatt történt kivégzését. Jól sejtettük, hogy a temesvári lapok, amelyek „ilyen hírekkel nem izgatják a közönséget” (de a szegény délvidéki szerbek „lázongásával” igen) a katonai hatósághoz sietnek „cáfolatért.” És örömmel közlik Schilhovszky ezredes, a temesvári hadtest vezérkari főnökének „cáfolatát” habár maguk is tudják, mit ér némely katonai cáfolat. Az egyik temesvári lapban ugyanis az ezredes kijelenti, hogy a mi cikkünkben egyetlen betű se igaz. De a másik temesvári lapban már beismer ennyit:

Abszolúte nem felel meg a valóságnak az a hír, amely a föbelővetésről szól. Tisztára véletlen dolog, hogy azt a katonát éppen akkor tartóztatták le, amikor ki lett vezényelve a löportoronyhoz és az a deliktum, amely a letartóztatást eredményezte, távolról sincs összefüggésben sem a löportorony-nal, sem az az ellen tervezett merénnyel. Hogy azt a katonát éppen akkor tartóztatták le, amikor a löportoronynál szolgálatot kellett volna teljesítenie, az a véletlen műve. Kategórikusan kijelentem, hogy a kivégzés híre nem igaz...

Ilyen „cáfolat”-ot szívesen fogadunk. Az ilyen demeti értékével tisztában kellene lenni a mélyen látó zsurnalisztikának is, aminthogy tisztában van azzal az a közönség, amely évtizedek óta tudja, hogy a mi újságiró törvényünk ez: megírni az igazságot.

— Esperes választás. Szarvasról jelentik: Az arad—békési ev. egyházmegye egyházai és a hozzátartozó két főgimnázium esperesválasztó szavazatait csütörtökön bontotta fel az illetékes bizottság. Az összes szavazatok Csepregi György csabai lelkészre, az eddigi esperesre estek.

— Japán disztárgyak lakkasették, kávé és tea-készletek Kotányi János paprika lerakataiban Robitzek Józsefnél József főherceg-ut 3.

— A vidéki közönséghez. Tudvalevő, hogy a karácsonyi bevásárlások alkalmával, nagy tömegben keresi fel a vidéki közönség Aradot. A jó és megbízható forrásokat igen jól ismerik, mert hisz évek hosszú sora óta bírják a közönség bizalmát. Ezen jóhírű üzletek között is első helyet foglal el Fischer Simon nagyáruháza, Szabadság tér 12. sz. alatt. Olyan nagyszabású, fényes és mindenre kiterjedő karácsonyi tárlattal lepi meg ez idén a közönséget, hogy még soká lesz róla szó, mint utólréhetetlen varázslatos tündérkiállításról. A vidéki közönség Fischer Simon tárlatán, már most is nagy számban fordul meg. 7774

— Olvasó közönségünk b. figyelmét felhívjuk Fischer Mór üveg és lámpaárú cégnek mai hirdetésére.

— Karácsonyi és ujévi levelezőlapok vízszonteladásra Kerpelnél.

— Papírfeldolgozó vállalat Ingusz I. és Fia Arad (vár) cs. és kir. katonai fegyház a géperőre berendezett nagyban kalap-, csomagoló-, koszoru és cukorka-dobozok gyártását megkezdte. Kérjük előforduló szükségletnél ajánlatainkat kérni.

— Legjobb hegedűhurok és töltőtollszárak Kerpel Izsónál kaphatók.

— A legmegbízhatóbbak a Messenger-boyok. Telefon 816.

VIDÉK.

Csalódott jegyző aspiránsok. Alig kelt szárnyra a hír, hogy a magyarpécskai főjegyzői állás Povázsay Soma főjegyző nyugalomba vonulása következtében megüresedik, egész sereg jegyző indult utra, a zsirosnak ígérkező főjegyzői állás után tapogatózni. De aztán nagy fordulat történt. Amint tudomást szereztek arról, hogy a község már ez előtt négy évvel, mikor Povázsay Soma főjegyző 5 hónapi súlyos betegsége után még mindig gyengélkedő állapotban állását újból elfoglalta volt, s attól lehetett tartani, hogy azt már sokáig betölteni nem fogja, — elhatározta, hogy a majdan megüresedő állásra választandó főjegyző javadalmazását évi 2400 kor. készpénzfizetésben, természetbeni lakásban és a hatáskörébe utalt magánmunkálatok után a szabályrendelet értelmében szedhető díjakban állapítja meg s hogy a községnek ezen határozata a vármegye részéről hallgatóság már jóvá is van hagyva, valamennyien megnyúlt ábrázattal vonultak vissza a küzdőtérre.

TARKASÁGOK.

(A méz.) Krachmandl ur, akinek nagyzerőten berendezett fűszer- és csemegeüzlete van, új segédet fogad és zárás után tájékoztató szemlét rendez vele a boltban.

Elérkeznek abba a sarokba, ahol kisebb-nagyobb üvegek gulája emelkedik, tele mézzel.

— Figyeljen jól, — magyarázza a főnök. — Ami ezekben a négyszögletes, magas üvegekben van, az Elsőrendű finom pergetett méz, kilója 3 korona. Ami ezekben az alacsonyabb üvegekben van, az „Legelsőrendű, legfinomabb pergetett gyógyméz”, kilója 3 korona 50 fillér. Ami ezekben a kerek üvegekben van, a piros cédulával, az „Kaliforniai pergetett gyógyméz-különlegesség”, ennek adjuk kilóját 4 korona 20 fillérért. Ez egy legcségeső rendű áru. De ha akad olyan kuncsaft, akinek ez se elég finom, akkor ad azokból az üvegekből ott a sarokban. Abból egy kiló 5 korona.

— És kérem, főnök ur, — veti közbe kíváncsian az új segéd, — az miféle méz.

Krachmandl ur vállát von.

— Ez egy kérdés egy kereskedőtől? Hogy az miféle méz? Az is ép olyan méz, mint a többi.

(A cipő száma.) Az előkelő cipőkereskedésbe egy hölgy libeg be plörözösen, selymesen és így szól:

— Kérek egy pár selyempipót.

— Milyen számot parancsol? — kérdezi az új segéd.

— Harmincötöt!

— Méltóztassék megengedni, hogy mértéket vegyek a lábáról.

— De hiszen megmondottam, hogy harmincötöt adjon!

— Bocsnatot kérek, de háromféle harmincötös cipőnk van; harmincötös a harmincötös lábra, harmincötös a harminchatos lábra és harmincötös a harminchetes lábra!

(A kétéves vállalat.) Tönkrement vállalatról beszélnek a kávéházban:

— Ugyan, ugyan, kedves Mayer ur, — kérdi az egyik ur — hogyan mehetett Ön abba a kétéves vállalatba, hiszen Önnek nincs is vagyona hozzá?

— Hiszen ha vagyonom volna, akkor úgy sem mentem volna bele.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— Ajánlati tárgyalás. Az aradvári helyi örségi buszkezelőség, folyó hó 16-án állati bőrök, faggyú és egyéb hulladékok eladására ajánlati tárgyalást fog tartani.

— A győr-soproni-éberfűti vasut hirdetménye különféle vasúti vasúti vonatkozólag az aradi kereskedelmi és iparkamarai irodában betekinthető.

Budapesti áru- és értéktörzsde.

Tájékoztató.

Budapest, december 6.

Készáru.

Amerika 1/2 magasabb. Kínálat, vételkezdő korlátolt, 10 ezer mm. tartott.

Határidő.

Dél	2 órai
szállat	szállat
Bosa 1913. április 19-02—12.03 12.00—12.01	
Bosa 1913. áprilisra 0.54 10.55 10.57—10.58	
Tengeri 1913. május 7-74—7.75 7.75—7.76	
Kab 1913. áprilisra 11.19—12.00 11.19—11.20	
és árak 50 különként számítva.	

Felelős szerkesztő:

Bolgár Lajos.

URÁNIA

Mozgófénykép színház.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-ár mellett.)

Ma pénteken, 1912. december 6-án:

1. Agoston öröksége. Humoros. — 2. Aladár és a tűzoltó nap. Sarkadi Aladár a főszerepben. — 3. Mjonten tó. Természet után. — 4. Egy holdas éjjele. Kacagató. — 5. A fattyu. Vagy a törvénytelen gyermek. Modern társadalmi dráma. Három felvonásban.

Előadások délután 1/2 óráról kezdve esti fél 12 óráig. A hölgyek kéretnek a nézőtérre kalap nélkül megjelenni. — Minden előadás katonazenekar játsszik. Helyárak: I. hely 1 kor., II. hely 80 fill., III. hely 60 fill., IV. hely 40 fill., V. hely 20 fillár.

APOLLO SZÍNHÁZ

az Andrassy-téri új Lloyd-palotában.

Uránia Magyar Tudományos Színház aradi színpadi

Ma pénteken, 1912. december 6-án:

1. Rémuralom idejéből. Amerikai sláger dráma. — 2. Felmondó levél. Kacagató. — 3. Sötét múlt. Szenzációs dráma társadalmi életünkben. 2 felvonásban. — 4. Péter és Péter. Kacagató vígjáték.

Az előadások kezdete délután 1/2 óráról folytatódva 11-ig tartanak. — Helyárak: Páholy, ülésenként 1 kor., színtér 1 kor., I-ös hely 80 fillér, II-ös hely 60 fillér, III-ik hely 40 fillér, IV-ik hely 20 fillér. — Gyermek a IV. hely kivételével a felét fizetik. Vészt ingyen kapni a jegyszedőknél. — Saját zenekar. — Ruhatár. — Buffet.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Pénteken, 1912. december hó 6-án:

A) Bériet.

A) Bériet.

Az ostrom.

Színmű 3 felvonásban. Írta: Henry Bernstein. Fordította: Bíró Lajos. Rendező: Szendrey Mihály.

SZEMÉLYEK:

Merital
Georgette
Daniel
Jusien

Szendrey
Nórádi M.
Delli Lajos
Hajdutska

René
Frappean
Garacler
Inas

Rarmath J.
Vernai J.
Herold
Olasz Lajos

Kezdete este 1/8 órakor.

NYILTÉR.*

KÁVÉ
TEA
RUM

ATLANTIKA

ARAD,
Andrassy-tér 20.

Minden háziasszony

teljes meggyőződéssel mondja: Nincs kávé Franck nélkül! és azért ajánlják csak a „Valódi” Franck-ot a kávéearáló: védjeggyel, melyet belső nyersanyagból Kassán, honi ipar állít elő.

Elsőrendű
Galosohnik
(sárcipő)

nyelv és nyelv nélküliek, valamint hócipők nagy választékban. Kapható

Kutányi J. Arad,
Vörösmarty-u. 1. Telefon 335.

GYÖRGY MENYHÉRT ÉS TÁRSA

női felöltők áruháza

Arad, Andrassy-tér 8.

A Minorita-templom bejáratával szemben.

Nagy Karácsonyi Occasio

Telefon 855.

Szabott árak.

Ujdonságok:

Angol felöltők
Plüsch kabátok
Posztó köpenyek
Szörme kabátok
Színházi köpenyek
Leányka és
Gyermek kabátokban
Szörme garnitúrák nagy választékban

Legújabb divattudósítónkat készséggel küldjük.

Karácsonyi ünnepek közeledtével ajánlom a nagy közönség szives figyelmébe
Arad, Deák Ferenc utca 4. szám alatt levő

ferfi kalap és cipőkülönlegességi üzletemet,
 hol legelsőrendű cikkek nagy választékban legolcsóbban kaphatók.
 Szives látogatást kérek: **PINTEA JÁNOS**

Nyílttér.

Cipő különlegességek
Iványi Menyhért
 Aradon, Forray-utca

Eredeti amer. férfi vagy női fekete vagy barna... 13 K.
 Antilop divat magas cipő... 14 K.
 Eredeti angol kalapok nagy választék Gyukits kalap... 10 K.
 Női vagy férfi sevrő cipő... 9 K.

Tartozik ■ Követel
 praktikus
kézi zsebfüzet
 kapható az
Aradi Közlöny kiadóhivatalában.
 Ára 20 fillér.

Korányinál

a Szabadságtéren
 Mesés öltönyök már 10 K.-tól
 Angol felöltők 16 K.-tól
Nagy választék téli és szőrme kabátokban
Óriási választék cipőkben és kalapokban.

25064—1912. kh. sz.

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottsága által 8382—228—1897. sz. a. alkotott és kormányhatóságilag jóváhagyott a „cselédmenedékhas” létesítéséről, a nő cselédek jutalmazásáról szóló szabályrendelet 4. §-a értelmében minden év, tehát a folyó 1912. év végével is cselédjutalom címén 400 koronát tevő 3 díj és pedig I. 200 korona, II. 100 korona, III. 100 korona lesz, az arra érdemes cselédek részére kiadandó.

Ezen jutalom díjak elnyerése iránt pályázhatnak 18 életévet betöltött jó és hűséges magaviseletű, havi vagy évi bér mellett szolgáló helybeli vagy idegen illetőségű nőcselédek, akik kizárólag, vagy főleg a hában, vagy a család egyes tagjainak szolgálatában Arad sz. kir. város törvényhatósági területén egyfolytában legkevesebb 3 éven át gazdájuk megelégedésére szolgál, erkölcsileg kifogás alá nem esnek és a cseléd beiratási díjakat pontosan megfizették.

Azon cselédekre nézve, kik a beiratási díjfizetést elrendelő szabályrendelet életbe lépte előtt, vagyis 1882. év előtt léptek szolgálatba s azóta változatlanul mindig egy helyen szolgálnak, a beiratási díj feltétele alól kivételnek.

A jutalomdíjban már részesült cselédnek újabb pályázata esetén a korábbi jutalmazást megelőző szolgálati ideje be nem számítható. A szolgálati idő tartamában beszámítandó az az idő is, melyet a cseléd oly szolgálatban töltött el, a mely szolgálat a cseléd tartó elhalálása miatt szünt meg. A díjak kiosztásának alapjául a szolgálati idő nagysága vétetik, elsőbbségben azok részesülnek tehát, kik egy helyben leghuzamosabb ideig szolgáltak. Egyenlő minőség esetén összes szolgálati idejüket véve Aradon legrégebben szolgálnak. Jutalomdíj elnyerése végett december első napjától 15 napjáig tartozik a cseléd gazdája vagy gazdasszonya által kiállított bizonyítvány, cselédkönyv és születési

anyakönyvi kivonata bemutatása mellett a kapitányi hivatalnál személyesen jelentkezni ahol jelentkezése ebbeli kérelme jegyzőkönyvbe vétetni fog. A személyesen jelentkezett cseléd a kívánt okmányok mellékleteivel kérelmét írásban is benyújthatja. Későn és idő előtt beérkezett kérvények visszautasítottatni fognak. Ha valamilyen évben a jutalmak egészben vagy részben pályázat hiányában vagy egyéb okok miatt ki nem adhatók, a fennmaradt jutalomdíjak a következő évben kerülnek kiosztás alá.

Arad, 1912. évi november hó 22-én.

Greén,
 h. főkapitány

Nagymennyiségű
maculatura
 jutányosan eladó.

Villanyerőre berendezett varroda.

A karácsonyi ünnepek közeledtével felhívom a nagy közönség figyelmét villanyerőre berendezett varrodámra és kész női és gyermekruha áruházamra, ahol legdivatosabb pongvolák, aljak blusok és gyermekruhák legolcsóbban szereshetők be.

Double flanel pongyola	8—	X X X X X	Double flanel bluz	2-80
Divatos posztó reform ruha	14—		Szővet és posztó bluz	6—
Szővet reform ruha	16—		Cloth alsó	3-4-5—
Elegáns angol alj	7—		Selyem alsó	9—

Kosztümök raktáron és mérték után legutolsó divat szerint **24 óra alatt és gyászruhák legpontosabban 4 óra alatt készülnek.** Tisztelettel: 1197

STERN CECILIA.

Nem titok többé,

hogyminden hölgy a HAJÓS-féle

Aradi Ibolya-crémet

használja. Az arcbőrt vakító fehérre varázsolja. Eitüntet mindentéle arctisztatlanságot egy csapásra.

Ara egy télyer ek I kor., Ibolya bolygpor I kor. 20 fill. Ibolya szappu 70 fill.

Kapható a készítőnél: HAJÓS ÁRPÁD gyógyszerárában ARAD, Andrassy-tér 22. sz.

A legkitünőbb hatásu nyálkaoldó köhögés és rekedtség elleni szer a Tussinál cukorka, ára egy nagy doboznak 60 fillér és a Tussinál thea á 1 doboznak 50 fillér. — Kellemes ízénél fogva bárki legszivesebben veszi be.

M. kir. államvasutak.

Téli menetrend.

Érvényes 1912. október 1-től.

Arad-Tévia.							Tévia-Arad.							Arad-Temesvár-Józsefváros.					Temesvár-Józsefváros-Arad.				
Állomások	Szv.	Szv.	Szv.	Gyv.	Szv.	Tvsz.	Állomások	Szv.	Gyv.	Szv.	Gyv.	Szv.	Vv.	Állomások	Szv.	Vv.	Szv.	Szv.					
Arad ... Ind.	12:47	2:14	4:04	7:08	8:32	11:15	Tévia ... Ind.	6:15	3:51	10:57	2:05	8:17		Arad ... Ind.	6:15	12:37	4:33	7:10					
Othalom ...	2:26	4:15	6:48	11:15	6:48	11:15	Gyulafehérv. (6)	4:18	4:18	11:16	2:30	8:43		Ujarad ...	6:26	12:49	4:45	7:15					
Maroscsicsér ...	2:37	4:24	6:52	11:15	6:52	11:15	Alvincs ... (6)	4:24	4:24	11:18	2:35	8:48		Németság ...	6:42	1:05	5:03	7:34					
Bjark Méses ...	2:49	4:37	7:07	12:15	7:07	12:15	Szászváros ...	4:30	4:30	11:22	2:40	8:52		Vinga ...	6:55	1:18	5:19	7:45					
Opálos megálló ...	3:02	4:48	7:17	12:15	7:17	12:15	Piski ... (6)	4:36	4:36	11:28	2:45	9:00		Orczifalva ...	7:06	1:29	5:30	7:54					
M.-Radna (6)	1:21	3:15	5:01	7:45	7:29	12:15	Deva ... (1)	4:42	4:42	11:34	2:50	9:08		Merczifalva ...	7:16	1:40	5:40	8:08					
Milova-Odv.	3:38	5:26	7:44	12:15	7:44	12:15	Marosillye (1)	4:48	4:48	11:40	2:55	9:16		Szentandrás ...	7:28	1:53	5:52	8:18					
Konop ...	3:49	5:42	7:54	12:15	7:54	12:15	Zam ...	4:54	4:54	11:46	3:00	9:24		Ujarad ...	7:38	2:03	6:02	8:28					
Marosborsa	4:08	6:05	8:17	12:15	8:17	12:15	Soborsin ...	5:00	5:00	11:52	3:05	9:32		Arad ...	7:46	2:10	6:09	8:35					
Soborsin	2:25	4:48	7:01	9:18	8:51	2:45	Marosborsa	5:06	5:06	11:58	3:10	9:40											
Zam ...	2:48	7:28	9:35	9:16	3:57		Konoz ...	5:12	5:12	12:04	3:15	9:48											
Marosillye	8:14	8:18	9:35	9:34	4:17		Milova-Odv.	5:18	5:18	12:10	3:20	9:56											
Déva ...	8:47	8:48	10:34	10:34	5:00		M.-Radna (6)	5:24	5:24	12:16	3:25	10:04											
Piski ... (6)	4:00	9:05	10:34	10:41	5:00		Radnabarska	6:14	6:14	12:22	3:30	10:12											
Ujarad ...	4:28	9:15	10:34	11:02	5:00		Opálos	6:21	6:21	12:28	3:35	10:18											
Alvincs ... (6)	4:44	10:35	11:37	12:19	7:28		Opálos megálló	6:28	6:28	12:34	3:40	10:24											
Bjark Méses ... (1)	4:44	10:35	11:37	12:19	7:28		Bjark Méses	6:38	6:38	12:40	3:45	10:30											
Gyulafehérv. (1)	5:14	11:05	12:32	12:41	7:48		Maroscsicsér	6:53	6:53	12:46	3:50	10:36											
Tévia ... (6)	5:35	11:27	12:05	1:06	8:20		Othalom ...	7:01	7:01	12:52	3:55	10:42											

Oda.				Arad-Nagykikinda				Vissza.			
Vv.	Szv.	Vv.	Vv.	Állomások	Vv.	Vv.	Szv.	Vv.	Szv.	Vv.	
6716	6702	6712	6714		6713	6711	6701	6715			
Ind.	I-II	I-II	I-II	Ind. Arad ...	I-II	I-II	I-II	I-II			
	8:42	1:08	7:21	Ujarad-Kisszentmiklós	5:55	11:12	3:15				
	6:59	1:18	7:42	Zadorlak ...	5:57	10:57	3:01				
	7:18	1:38	8:22	Ujbodrog ...	5:58	10:30	2:40				
	7:25	1:47	8:32	Fóniak ...	5:59	10:18	2:32				
	7:46	2:12	8:58	Németszentpéter...	4:28	9:40	1:58				
	8:00	2:27	9:15	Munar ...	4:28	9:28	1:49				
	8:08	2:35	9:24	Temesnagyalu ...	4:28	9:13	1:36				
	8:21	2:49	9:38	Perjamos ...	3:32	8:45	1:12				
	8:54	3:21	9:52	Pészak ...		8:13	12:49	9:17			
	9:08	3:37		Lovrin ...		7:52	12:31	8:32			
	9:34	4:10		Nagykomlós ...		7:07	11:55	8:25			
	10:01	4:44		Ind. Nagyikinda ...		6:30	11:25	7:38			
	10:28	5:17									

Arad-Budapest.							
Állomások	Szv. I-II	Gyv. I-II	Gyv. I-II	Szv. I-II	Gyv. I-II	Tvsz. I-II	Szv. I-II
Arad ... Ind.	5:09	6:30	8:20	11:42	4:16	4:51	9:44
Sofronya ...	5:28			11:58	5:08	5:08	9:53
Kürtös ...	5:57	6:51		12:11	4:35	5:25	10:07
Lőkősháza ...	5:58			12:26		5:44	10:22
Bánhidai majorr	5:58			12:32		5:51	10:28
Országút ...	6:02				5:56		
Kétégyháza ...	6:10	7:15	9:03	12:42	4:59	6:06	10:41
Ujkigyós ...	6:24	7:16	9:04	12:47	5:00	6:25	10:47
Békés-Csaba ...	6:35	7:34	9:23	1:00	6:21	6:51	11:01
Békés-Földvár ...	6:43	7:35	9:26	1:31	5:22	7:15	11:33
Mezőberény ...	6:56			1:44	5:38	8:30	11:58
Gyoma ...	6:57			1:47	5:35	8:05	11:58
Mezőtar ...	7:07	7:55		1:58	5:42	8:20	12:05
Pusztapó ...	7:31	8:15	10:06	2:21	6:02	8:48	12:37
Pusztatényő ...	7:36	8:22	10:13	2:28	6:09	8:59	12:57
Szajol ...	8:01	8:44	10:38	2:58	6:31	9:25	1:08
Szolnok ...	8:02	8:45	10:39	3:06	6:38	9:41	1:16
Ujzass ...	8:24	9:00		3:27		10:32	1:33
Tápiógyörgye ...	8:35	9:08		3:38		10:23	1:45
Tápiószécső ...	8:49	9:16	11:09	3:50	7:08	10:57	1:57
Nagykátá ...	9:07	9:28	11:22	4:06	7:15	10:57	2:14
Tápiószécső ...	9:40	9:35	11:29	4:27	7:23	1:05	2:42
Tápiószécső ...	10:08	9:51	11:45	4:49	7:35	2:05	3:05
Tápiószécső ...	10:05	9:52	11:47	4:51	7:38	2:11	3:08
Tápiószécső ...	10:20			5:08		2:21	3:22
Nagykátá ...	10:30			5:20		2:33	3:34
Tápiószécső ...	10:54	10:23	12:16	5:46	8:12	3:18	3:58
Tápiószécső ...	11:11			6:20		4:17	4:37
Tápiószécső ...	11:25	10:44	12:39	6:38		4:30	4:50
Mende ...	11:39			6:57		4:40	4:54
Gyömrő ...	11:4			7:14		4:53	5:07
Maglód ...	11:53		12:57	7:37	9:09	4:50	5:04
Rákös ...	12:17			7:57	9:18	5:08	5:22
Kőbánya fel. p. u.	12:23			8:13		5:15	5:35
Budapest k. p. u.	12:30	11:30	1:25	8:18	9:20	5:25	5:45

Budapest-Arad.							
Állomások	Szv. I-II	Gyv. I-II	Szv. I-II	Gyv. I-II	Szv. I-II	Gyv. I-II	Szv. I-II
Budapest kpu ... Ind.	11:26	7:05	7:50	2:00	12:20	5:00	9:50
Kőbánya felső p. u.	11:32		8:01		12:30		9:57
Rákös ...	11:47	7:21	8:08	2:13	12:38	5:14	9:54
Maglód ...	12:18	7:40	8:35		1:04	5:33	10:17
Gyömrő ...	12:28		8:43		1:21		10:33
Mende ...	12:38		8:51		1:30		10:41
Tápiószécső ...	12:58		9:04		1:46		10:59
Tápiószécső ...	1:00		9:15		1:58		11:08
Tápiószécső ...	1:31	8:19	9:36	3:04	2:23	6:15	11:23
Tápiószécső ...	1:51		9:55		2:44		11:38
Tápiószécső ...	2:01		10:05		2:55		11:53
Ujzass ...	2:12	8:50	10:19	3:34	3:12	6:45	12:13
Szolnok ...	2:17	8:51	10:23	3:35	3:15	6:43	12:17
Szajol ...	2:32	9:09	10:45	3:53	3:41	7:03	12:36
Pusztatényő ...	3:04	9:23	11:09	4:00	4:05	7:10	1:11
Pusztapó ...	3:25	9:38	11:25	4:14	4:24	7:22	1:21
Mezőtar ...	4:12	10:18	12:08	4:45	5:18	7:54	2:17
Gyoma ...	4:22	10:14	12:10	4:46	5:24	7:56	2:23
Békés-Földvár ...	4:52	10:38	12:33	5:05	5:53	8:11	2:51
Békés-Csaba ...	5:08	10:44	12:40	5:06	6:03	8:21	2:58
Ujkigyós ...	5:11		1:13	5:34	6:41	8:31	3:23
Kétégyháza ...	5:47		1:16	5:36	6:47	8:38	3:41
Bánhidai majorr	6:08	11:23	1:29	5:47	7:01	9:11	3:56
Országút ...	6:44	11:27	2:05	5:57	7:19	9:28	4:27
Sofronya ...	6:58		2:17		7:33		4:41
Lőkősháza ...	7:12	11:45	2:29	6:15	7:58	9:20	4:53
Kürtös ...	7:16	11:46	2:34	6:18	7:57	9:21	4:58
Bánhidai majorr	7:24				8:05		5:06
Lőkősháza ...	7:29				8:08		5:10
Kürtös ...	7:37		2:50		8:17		5:18
Sofronya ...	7:52	12:12	3:05		8:25	9:44	5:26
Szajol ...	8:02		3:15		8:34		5:37
Arad ...	8:16	12:32	3:29	6:5	9:08	10:04	6:02

KARÁCSONYI OCCAS'Ó!

Legcélszerűbb ünnepi ajándék
egy teljes öltönyszövet,
melyet már 16 koronától finom tisz-
ta gyapjuból vásárolhat egyedül

Leichner és Fleischer

5701 kizárólagos posztóraktárában
Arad, Szabadság-tér 17 sz. alatt
hol rövid ideig maradékok is kaphatók.

Boldog karácsonyi ünnepeket!

Ezer márka értékű örömet szerez ön magának és gyermekeinek, ha az ön törvényesen védett bűvészművet megrendeli, amivel ön feltűnő és nagyszerű mutatványokat produkálhat a hosszú téli estéken, érdekes fiatal és öregnek. Csakis nálam kapható 75 fillér beküldése mellett. Bérmentve 3 darab 1 korona 50 fillér. Utánvéttel 50 fillérrel több. Bármely ország-beli levélbélyegeket fizetésül elfogadok. Egy karácsonyfa alól sem szabad hiányoznia.

Max Ewald,
áruháza Gelsenkirchen. Posta-
szekrény 35. Minden megrendelő,
három darab törvényileg védett
tréfás újévi lapot kap ingyen. 7851

Huszonötezer korona

készpénz biztosítékkal közép-
korú intelligensebb egyén bi-
zalmi állást keres, mely kisebb
családja részére szerény és
biztos megélhetést adna. 7768

Ajánlatokat
„Bizalmi állás 25.000” jelisére
Arad, főposta restante keret.

Porszívógépek,

parkettisztítók, villany főzőedények
és vasalók, villanyberendezések, vil-
lanycsillárok, dynamogépek, villany-
motorok

olósón kaphatók:

Kalmár Józsefnél
Aradon,
Salacz-utca 2. szám.
6111

Magas, hid és vasbeton építők figyelmébe

ajánljuk debrecen—nagyvárad vonal Nagyzomlin állomásán
megnyitott homok és kavicsbányák termékeit.
Mivel nagykiterjedésű bányánk rendes nyomtávu iparvágánnyal
van összekötve, bármily nagymennyiségű szállításnak gyors és
pontos lebonyolítását biztosíthatjuk.

Olosó árak. Külön engedélyezett olosó díjtétel.
Megrendeléseket kérnek

Gerster, Megyeri és Szunyogh

vállalkozó mérnökök.

Bánya: Nagyzomlin. Központi iroda: 7710
Nagyvárad, Pável-utca 20. szám.

Vagyonbukott **Feld Mór** csődtömegéből festő, karton, szövet, posztó trikó, delin, női fehérnemű, vászon, kanavász, kendők eladva lesznek a volt

Halmos és Herczeg-féle
üzlethelyiségben 7749
József főherceg-ut 12.
Reisinger-féle ház.

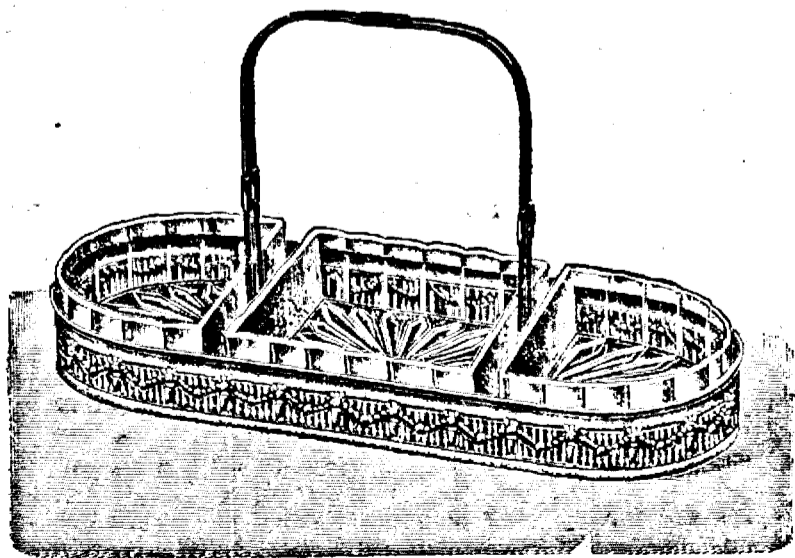
Két
teljesen új Szeifert-féle
carambolasztal
eladó
és megtekinthető a Fehér
Kereszt szállodában. 7771

Nyomtatványok
csinos kivitelben készülnek
az Aradi nyomda r. t.-nál.

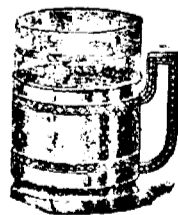
Alkalmi eladás! Kiköltözés miatt

összes raktáron levő áruk mai naptól rendkívül olcsó árakban lesznek elárusítva

FISCHER MÓR üveg, porcellán, lámpa és diszműáru üzletében
Aradon, Andrásy-tér 20. szám alatt. Képekretékből a legnagyobb választék a legjutányosabb árak mellett. Telefon 568.

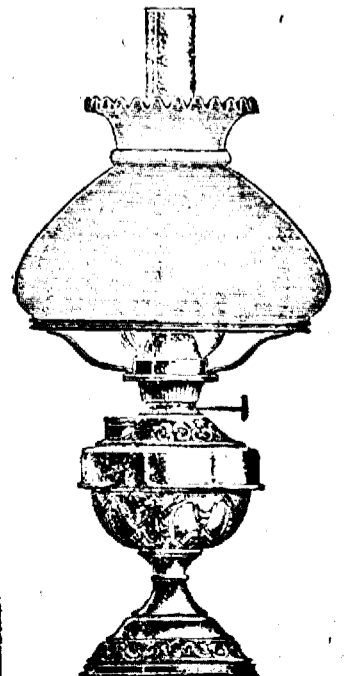
3-részes Cabaret oxidált ezüsttűstőzéssel K. 3-60.

ezüstözött oxidált
teapohár K. 1-90,
6 személyes tálcá
hozzá ezüstözve K 3

Chinaezüst kávé-, v. tea-
csésze üvegbetéttel, be-
lül aranyozva, kanállal
K 7-

Asztali lámpa fémből 11-es felszerelés-
sel K. 3-40.

7228

Karácsonykor

az Aradi Közlöny Nagy Képes Naptárát

az Aradi Közlöny minden

negyedéves

előfizetője

— amennyiben előfizetési
hátralékban nincs — az eset-
ben is, ha havonként fizet elő

ajándékul kapja.

Legfájdalmasabb tyúkszemétől

is 3 nap alatt mindenki megszabadul a Hajós-féle „ANAGALLIN” használata által. Kezelése igen egyszerű, nem piszkít, nem ragadós. A beszerzésnél vigyázni kell az „ANAGALLIN” szóra.

Ara használati utasítással együtt 70 fill.

Poloskák

kiirtása a legsikeresebben és teljesen csak a „Phenolsav”-val eszközölhető. A butorokat nem rontja, még a petéit is kiirtja.

Ara egy üvegnek 70 fillér.

Legjobb fekete

Hajfestő

„SELOGEN”: Egy pár perc alatt bármely haját vagy bajuszt a legszébb állandó fekete szírré lehet festeni anélkül, hogy a színt is lehetne mosni. Ara 2 korona.

Legjobb, legmegbízhatóbb

amerikai gummi óvszer

ma már csak egyedül a „NITER”

6 db. egy eredeti fémdobozban 2 kor.

Venni szerzők kaphatók az egyedüli készítőnél:

Hajós Arpád

gyógyszertárban ARAD,
Andrássy-utca 22. sz.
a gyógyszertár szegélyén.

Használt ólom megvételre kerestetik.

Az ingatlanforgalmi és Parcellázóbank r.-t. Arad, Petőfi u. 1. sz. (Telefon 861) áruba bocsájtja az Arad város határában lévő a Pécskai országút mellett elterülő

Prohászka dülő

67. sz. (volt Kristóffy-féle) 210 kis holdas ingatlanát igen előnyös fizetési feltételekkel. A tanya 40-50 kis hold földdel egy tagban, többi 5-10 holdas parcellákban

adatik el!

III-7717.

Alkalmi vétel és eladások

ékszertárgyakban

arany és ezüstneműekben, Arad legnagyobb óra- és ékszerraktár

Deutsch Izidor

órák és ékszerész

Woltzer János-utca, Minorita-palota

Zálogcédulák

arany és ezüstneműk, gyémánt és briliáns tárgyak a legmagasabb árban megvételre vagy más tárgyakra átcsereleltetnek.

Telefon 488.

Telefon 488

Permetezőjavítások elfogadtatnak.

M. kir. szabadalmazott

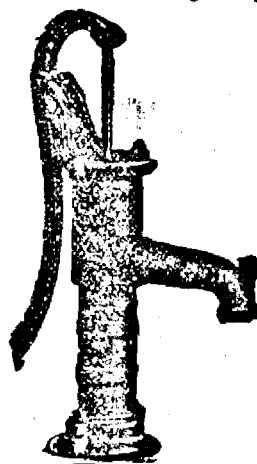
Borszivattyúk

és hozzá való legjobb minőségű gummi-csővek legolcsóbb gyári árakon. A szivattyu-hengerből a bor utolsó cseppig kifolyik, a szőlőmagvak, héjak és egyéb tisztátalanságok azonnal továbbittatnak, ezáltal a szivattyu nem romlik, és a bort nem ronthatja, a gépezet jó működéséért 3 évi jótállás, ingyen javítás.

Tüzi fecskendők

golyó szelepekkel

Községeknek legalkalmasabb, mert homokos és sáros víz használatánál sem tagadják meg a szögálmű — a gép jó működéséért 3 évi jótállás (ingyen javítás) hozzá való országos egységű csavarok

és a legjobb minőségű, belül gummirozott kendercsővek a legolcsóbb árban.

Kutak

a hozzá való csövekkel

olcsóbbak és jobbak, mint bármely bel- vagy külföldi gyárban.

HÖNIG OTTÓ

M. kir. szabadalmazott tüzi fecskendő- és szivattyukészítő.

Arad, Rákóczi-u. 27. sz.

ANOSMIN

Mindazok részére, akik a kellemetlen lábizzadásban szenvednek, legjobban ajánlható szer

Teljesen szagtalanít!

Egy doboz ára 1 korona.

Poloska szesz.

Kitűnő és megbízható szer a poloskák gyökeres kiirtására. — Egyszerű beecsetelésre még a tojások is elpusztulnak.

Egy üveg ára 70 fillér.

Alpesi gyomorcsépp.

Kitűnő alpesi gyógyfűvekből előállított gyomorszábadó szer. Fokozza az étvágyat és elősegíti az emésztést.

Egy üveg ára 1 korona 40 fillér.

Főfájás elleni pastilla.

A fejfájást azonnal megszünteti. — Egy darab 20 fillér. —

Egy doboz 6 (darabbal) 1 korona.

Kapható kizárólag:

1845

Rozsnyai Máttyás

gyógyszertárban

Arad, Szabadság-tér.

Ékszeresek

és órák igen olcsón

Farkas Streicher cégnél

Arad, Tökölly-ter 1. sz.

Félaru vasúti jegy

váltására jogosító arcképes évi igazolványok kiállítása, illetve érvényesítése az 1913. évre.

Az állami alkalmazottak és törvényhatósági tisztviselők, továbbá a községi és korjegyzők, a rendezett tanácsú városok tisztviselői, a nem állami tanszemélyzet, valamint az állami és törvényhatósági nyugdíjasok részére kiállított azok a félaru vasúti jegy váltására jogosító arcképes évi igazolványok, melyeknek érvénytartama csak az 1914. év végével jár le, a jövő 1913. évre leendő érvényesítés végett a m. kir. államvasutak igazgatóságához (Budapest, Andrássy-ut 73-75. sz.) már beküldhetők, legkésőbb azonban december hó 31. ig okvetlenül beküldendők.

Azok az igazolványok, melyeknek érvénytartama 1912. évi december hó végével megszűnik, birtokosaik által a lejáratig megtartandók, helyettük azonban az 1913. évre, személyenként egy-egy fénykép beküldésével ugyancsak legkésőbb folyó évi december hó végéig új igazolványok kiállítására kérelmezendők.

Azoknak, akiknek a folyó évben arcképes évi igazolványuk nem volt, de illet a jövő 1913. évre szerezni kívánnak, az igazolvány kiállításáról szintén a fent jelzett határidőn belül kell kérelmezniük.

Különbösen figyelmeztetjük az érdekelteket, hogy az igazolványok érvényesítéséért és az új kiállításáért járó 2 korona kezelési illeték m. kir. postabélyegekből rosvandó le. A postabélyeg a be-terjesztendő kérvényre, vagy névjegyzékre felragasztandók. Készpénz, vagy okmánybélyeg kezelési illeték fejében el nem fogadjatik. A kérvények és hivatalok részéről beterjesztendő névjegyzékek az előírt záradékkal és a hivatali pecséttel látnak el. Az érdekelteket hivatalok részéről úgy az érvényesítendő igazolványokról, mint a kiállítandó új igazolványokhoz szükséges fényképekről külön külön jegyzék készitendő.

Ez alkalommal a nyugdíjasokat arra is figyelmeztetjük, hogy kérvényeiken a lakhatókra illetékes közigazgatási hatóság által igazoltatni kötelesek, hogy semmiféle díjazott tisztséget, vagy fizetéssel járó hivatalt nem viselnek.

A m. kir. államvasutak igazgatósága

Dr. Kiss.

Aradi Nyomda

Részvénytársaság

készít

névjegyet

elefántcsontpapron nyomva

divatos kivitelben.

Apró hirdetések

Ajánlatokhoz,

melyeket valamely jelige alatt külföldön a kiadóhivatalba, ne tessék eredeti okiratokat mellékelni, mert ettől semmiféle felelősséget nem vállalunk. Azokat az ajánlatokat, melyeket az apróhirdetés megjelenésétől számított 4 héten belül eljuttatjuk el nem visz, a kiadóhivatal megsemmisíti.

HÁZASSÁG.

Oklevéles jegyző,

szolid fiatal ember, nőül venné azon csinos, intelligens, esetleg vagyonos hölgyet, kinek pártfogásával jó jegyzői állásba juthatna. Fényképpel ellátott levelek "Boldogság" jelige alatt a kiadóhivatalba kértnek. 7784

LEVELEZÉS.

Fess uri ember

csinos fiatal urinó barátságát keresi. Levelet személyleirással, lehetőleg enyveshátal "Kaland kizárva" jeligével, a kiadóhivatalba kérek. 7783

Gummi cikkek

Legjobb minőségben Vojtek és Weisznál. 1-5251

KIADÓ LAKÁS.

Uriházban

földszintes, különbejáratu csinos, csöndes utcai szoba december 15-re kiadó. Kölcsey utca 9a.

Kopott parko:

tökérfényes lass. ha azt Vojtek és Weisz parket-pasztájával dörzsöljétek. 1-5251

ALKALMAZÁST NYER.

Segéd

a fűszerszakmából, ügyes kiszolgáló, azonnal felvétetik. Érdeklődni Kotányinál, József főherceg-ut 3. sz. 7787

Egy 2 kötépkönyvet

végzett, 14 évet betöltött ügyes fiu nyomdász-tanulónak felvétetik.

ALKALMAZÁST KERES.

Középkorú nő

bejáró főzőnőnek, vagy házvezetőnőnek ajánlkozik. Cim a kiadóhivatalban. 7747

Több évi rodai

gyakorlattal bíró leány könyvelés, magyar levelezés, gépirásban jártas, állást keres. Vidékre is elmegy. Megkereséseket "Gyakorlattal" jeligére a kiadóhivatalba kérek. 7778

Isr. nő

vidéki fűszer és rőfös kereskedő kiárusítóknak ajánlkozik. Cim a kiadóhivatalban. 7786

OKTATÁS.

Cimbalom tanításra tanítónőt keresek. Cim: H. A.-né Sofronya (telep.) 7748

Szép legakat

Legajánlatosabb Vojtek Weisz Dentolin fagerémje. 1-5251

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Házulajdonosoknak

nélkülözhetlen lakói nyilvántartására egy házbérfőkönyv és lakbérfőkönyvecske, melyek Pichler Sándor könyv és papirkereskedésében kaphatók. Szabadság-ter 1. Telefon 308. 5311

John-féle

mosógép és egy káposztás hordó teljesen jókarban, igen jutányosan eladó. Megtekinthető Chorin Aron-utca 1. szám, I. emelet. 7750

KÜLÖNFÉLE.

Üzlethelyiség

a Deák Ferencz-utcában Fehér Kereszt szálló épületében, azonnal kiadó. Értekezhetni a Fehér Kereszt irodájában. 7772

Legdivatosabb

fadiszmü-árak festésre, égetésre, tarsomunkára stb. égető aparatusok. Legújabb festőminták, rézmetszetek, remek diaphaniapapir, levélpapír különlegességek. A legszebb imakönyvek nagy raktára. Krausz Paulin, színház-épület. 4541

Ügyes kárptos 1211

ajánlkozik a szakmába bármily kárptos munkák pontos és kitűnő elvégzésére, úgy saját műhelyében, mint házakhoz is, legolcsóbb árak mellett. Vidékre árfelemezés mellett Stáhl M., Tökölly-ter 7. sz.

Diamant Jenő

Weitzer- és Kazinczy-utca sarkán (Poigárd Iskolával szemben) épület és diszkrét bádigos munkákat legjutányosabban készít úgy helyben, mint vidéken. 8951

Taxameteres

Taxi-autók
Telefonszám **810**

8881
Szolgálat: reggel 6 órától éjjel 12 óráig
Szállás: Deák Ferencz-ter 3. sz.

Diamant Ferencz

vilamos világítás, telefon-osongó berendező, csillár- és izzótetek raktára 3161

Deák Ferencz-ut. 7.
Telefon 595. szám.

26447—1912. kh.

Hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy az 1884. évi XVII. t. c. 54. §-a alapján elrendeltem az összes aradi kenyérsütőknek, szatócsoknak és piaci kenyérfőzőknek általában a kenyér eladásával foglalkozó iparosok és kereskedőknek, hogy a kenyér eladási helyeken a kenyéreművek árát minőségét és súly szerint megjelölve, mindenkitől látható módon kifüggeszteni tartoznak.

Egyben tudomására hozom a közönségnek, hogy az 54300/1908. sz. földművelésügyi ministeri rendelet szerint minden mézár-székben és hentes üzletben a husára egyes fajok és lehetőleg testrészek szerint is külön a célra szolgáló táblán szembetűnő helyen kifüggesztendő. Végül felhívom figyelmét a husafogyasztó közönségnek az érvényben lévő husvágsági szabályrendelet 4. §-ára, mely szerint a mézárós olyan húst tartozik adni, amilyent a vevő követel s a nyomtatéknak használni szokott részek külön ár mellett árusítandók.

Esetleges visszaélésekkel szembeni panaszok hivatalomnál bármely időben felvételnek.

Arad, 1912. évi december hó 4.

Greén,
a. főkapitány.

Jó egészségének

fenntartására használjon mindenki

Kárpáti-féle

Opohajtót,

mely a legkifejlesztettebb fájdalom-mérséklő gyomortisztító házi-szer. 1. és 2. adag, hatása gyors és biztos. 1. üveg utasítással 40 fillér. 12 üveg franco K 4-80. Kapható kizárólag a készítőnél

KÁRPÁTI JÁNOS

gyógyszerártervező 1876

ARAD, BOROS BENE-FÉLE.

829—912. g. sz.

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a Baross kioszk 3, esetleg 6 évi bérbeadása iránt folyó év december hó 9-én d. e. 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási-ár: 950 kor. évi bér. Az ajánlatban kitüntetendő, hogy az ajánlattevő a kioszkot jelenlegi rendeltetésének, vagy esetleg más célra kívánja használni.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár, 10% a készpénzben, vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal, az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok úrnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági széke 1912. évi december 2-án tartott üléséből.

A gazdasági szék.

RADÓ GYULA

NŐI FELÖLTŐ ÁRUHÁZÁBAN

ARAD.

NAGY KARÁCSONYI OCCASIO

Az idei saisonból visszamaradt legújabb női felöltők rendkívül mélyen leszállított árban kerülnek eladásra.

Angol raglanok,
Női divat felöltők,
Plüsch kabátok,
Broccát felöltők,
Szinházi kabátok,
Angol bundák,

Szörme felöltők,
Leánykabátok,
Gyermekfelöltők,
Angol kosztümök,
Divat bluzok,
Pongyolák, Divat aljak.

Gyászruhák és gyászbuzok.

Szabott árak!

Telefon 238.

Ha finom

Teát, Rumot

óhajt forduljon

Vojtek és Weisz-céghez

Aradon.

Teák.		Rumok.	
	Kor.		Kor.
1 csom. igen fin. keverék	— 50	1/2 lit. üv. „Hungaria“	1.10
1 „ „ „ „	1—	1 „ „ „	2.20
1 „ „ „ „	2—	1 „ „ „ Jamaicai II.	1.30
1 „ fin. keverék 1/4 k. ló	2.50	1 „ „ „ II.	2.60
1 „ „ törmelék	— .40	1 „ „ „ I.	1.80
1 „ „ „	— .80	1 „ „ „ I.	3.60
1 „ „ „ kiló	7.—	1/2 „ „ „ fortior.	2.70
1 „ Popoff-féle 4 sz.	7.—	1 „ „ „ „	5.40
1 „ „ „ 6 „	5.50	1/2 „ „ „ antiqu.	3.70
1 „ „ „ 8 „	4.50	1 „ „ „ „	7.40

Postai megrendelések naponta pontosan eszközöltetnek.

THE VERA

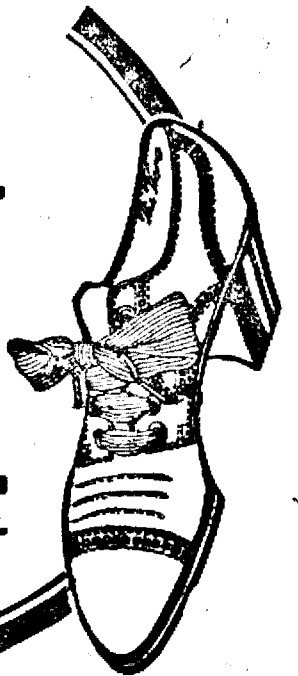
American Shoe

A jelenkor
legtökéletesebb,
legkényelmesebb,
és legtartósabb
amerikai

cipője

urak, hölgyek és gyermekek részére
Kérjen képes árjegyzéket.

Made by
Rice & Hutchins
Boston, Mass. U. S. A.

Egyedül raktári

Buchsbaum és Társa Arad.

Telefon 442.

Telefon 442.